

De brand bij Werkspoor te A'dam. — Een fransche kunstenaar met zijn werk in ons land. — Het oud-vaderlandsche Kolfspeel. — Waar de Koninklijke familie haar vakantie doorbrengt. — De Politie-tentoonstelling.

No. 49
(23)
8 Juni
1922.

PER NUMMER
20 CENT.
VOOR WEEK-
ABONNÉ'S
17½ CENT.

Panorama

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

A. W. SIJTHOFF'S UITGEVERS MAATSCHAPPIJ LEIDEN

PRIJS
PER
KWARTAAL
f 2.25
FRANCO
PER POST
f 2.50

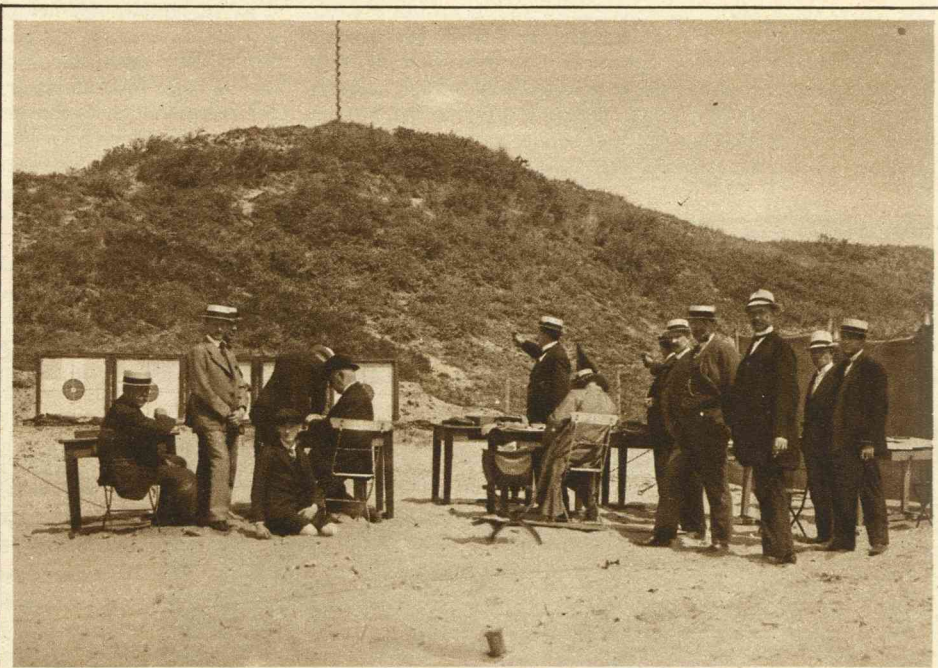
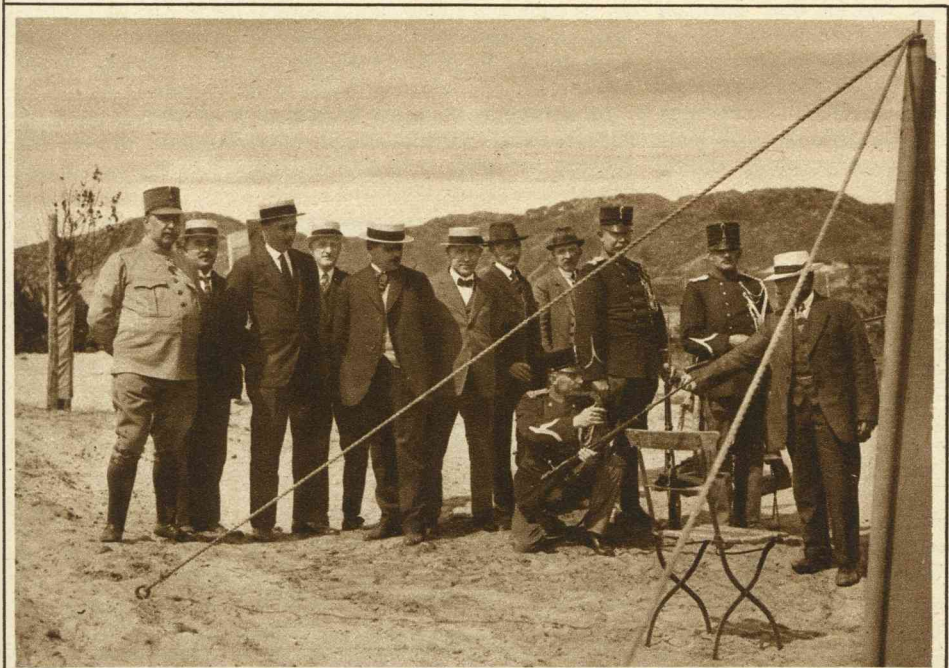
Het 35-jarig bestaan van den Algem. Ned. Politiebond

Ter gelegenheid van het 35-jarig bestaan van den Algemeenen Ned. Politiebond wordt er te Scheveningen van 2—9 Juni een tentoonstelling gehouden met daaraan verbonden sport- en athletiekwedstrijden en demonstraties. Van de wedstrijden geven wij op deze pagina een aantal eigen opnamen. Hierboven links: De winnende ploegen in het nummer touwtrekken. Rechts: De start voor het nummer 2000 Meter hardloopen.

De internationale voetbalwedstrijd tusschen een Nederlandsch vertegenwoordigend politie-elftal en een vertegenwoordigend elftal van de Berliner Schutzpolizei. Links: de beide elftallen poseerend voor onzen fotograaf. Rechts: de Hollandsche keeper redt schitterend.

De schietwedstrijden op de banen van de Haagsche burgerwacht. Links: het 100 Meter schieten met model '95. Rechts: Het schieten op de revolver.

HET OUD-VADERLANDSCHE KOLFSPEL

DOOR
J. SCHUITMAKER C^z.

et kolfspel werd in vroeger tijd vrij algemeen als 'n geliefde sport beoefend in ons land. De bloeitijd der kolfbanen valt samen met de 17de en de 18de eeuw. De kentering kwam in de 19de, en in het boek „De Nederlanden”, karakterschetsen enz. in 1841 te 's-Gravenhage uitgegeven door de „Maatschappij van Schoone Kunsten”, wordt door 'n ongenoemde schrijver, die het kolfspel beschrijft, voorspeld, dat het „weldra geheel in onbruik zal zijn”. Deze profetie is echter niet uitgekomen. Want nog steeds zijn er kolfbanen in sommige streken van ons land. Er wordt in Noord-Holland het meest gekolfd; sommige dorpen hebben zelfs twee of drie banen. Verder in Zuid-Holland: (Delft, Dordrecht, Gouda, Oudewater, Woerden, Schiedam, Overschie, Zevenhuizen, Stompwijk, Aarlanderveen, Wateringen). In Utrecht: (Utrecht, Abcou, IJsselstein, Harmelen, Maarsen, Benschop, Montfoort, Lopik, Vinkeveen, Cabouw). In Friesland: (Bolsward en Sneek). In Zeeland: (Middelburg en Goes). In N. Brabant: (Waalwijk). De Nederlandsche Kolfbond heeft 20 aangesloten verenigingen (15 met gummiballen en 5 met sajjetballen). Er is ook 'n Kolfvereniging Noord-Holland met 150 leden. Zeer veel kolfgezelschappen zijn niet aangesloten. De bonden schrijven jaarlijks wedstrijden uit (die soms drie dagen duren). Het kolfspel behoort dus geenszins tot het verleden. Maar het heeft in den loop der tijden inderdaad zeer veel terrein verloren. Het echt Nederlandsche kolven was in z'n bloeitijd (die samenviel met den bloeitijd van ons land) zeer geliefd. Alleen in 't Zuiden van ons vaderland is 't nooit ingeburgerd: daar kwamen en komen nog de beugelbanen voor, die met de kolfbanen wel eenige overeenkomst

Kolver, gereedstaande om z'n slag te slaan. Illustratie naar 'n gravure van Henri Brown uit „De Nederlander”, karakterschetsen, kleederdrachten, houding en voorkomen (uitgegeven in 1841). Rijks-Prentenkabinet.

ijzer of koper gemaakt, waar de stok in was bevestigd. De kolf was soms met lood, soms met hars gevuld. De ballen waren eerst van haar met 'n leeren omkleeding (zooals de kaatsballen) later van sajjet of katoen met gom vermengd en omkleed met zijde of met kalfsvel. Ook kwamen er gummiballen, die zeer licht en zuiver loopen en met weinig kracht moeten worden geslagen. De palen, eerst van hout, werden later gemaakt van marmer, zeer glad en donker van kleur, waarop dus gemakkelijk kon worden waargenomen of de bal den paal geraakt had, want bij de minste aanraking laat de bal 'n rond plekje achter. Aan het bovineinde van de paal

Kolfbaan van binnen gezien, overdekt maar open aan een der zijden, waardoor de toeschouwers den gang van 't spel konden volgen (19e eeuw). Naar 'n gravure van Henri Brown (Rijks-Prentenkabinet, A'dam).

hangt 'n natte spons aan 'n touwtje waarmee het beneden-einde geregeld wordt schoongehouden om de spelers nooit in dubio te laten of de paal (het stuk geheeten) werkelijk geraakt is. Van zeer veel belang bij 'n fijn spel is; dat de vloer zoo glad mogelijk en altijd zuiver waterpas wordt gehouden. Was dit laatste niet het geval, dan was het voor ieder, die als vreemde in 'n kolfbaan kwam spelen, beslist noodig, dat hij zich eerst had „ingespeeld” en de eigenaardigheden van de baan had leeren kennen. Om bij elke weersgesteldheid te kunnen kolven werden de banen later overdekt. Eerst waren ze aan de zijden open, maar ook dat veranderde en zoo kwamen er banen, die er uitzagen als schouwburgzalen. De vloeren

waren van cement inplaats van gestampte klei, later van asfalt. De lengte van de baan is 30 à 40 M. Aan den voorkant van 't gebouw en aan de twee lengtezijden kwamen ruime zitplaatsen en heel gezellig zaten daar vooral op kermissen en andere feestelijke gelegenheden de toeschouwers aan tafeltjes om van het schouwspel te genieten. De kolfbanen hadden dus 'n dubbel nut. Ze gaven aan de spelers gelegenheid zich aan hun spel te wijden en tevens waren ze 'n amusement voor andere bezoekers van de uitspanningsplaats. Bovendien waren 't uitstekende zalen voor bruiloften, uitvoeringen van zang- en muziekgezelschappen, liefhebberij-tooneel, vergaderingen enz. In de plaatsen, waar nog kolfbanen bestaan, doen ze nog altijd uitmuntende diensten voor die verschillende doeleinden.

In 'n boekje, dat in 1792 is uitgegeven bij gebr. Roos te Amsterdam, vind ik vermeld dat er aan 't eind van den 18de eeuw 76 kolfbanen binnen de poorten der stad waren en aan de singels en vooral langs den Amstel 136. Dat was dus 212 te zamen. In Buiksloot waren er 6, in Nieuwendam 4, in Schellingwoude 2. Het werkje geeft nog 'n lange lijst van steden en dorpen, die kolfbanen hadden, waaruit blijkt hoe algemeen 't spel vroeger werd beoefend in ons land.

Het spel komt geheel overeen met den Hollandschen aard. Krachtige spieren, 'n scherp oog, 'n kalme natuur, zelfbeheersching en 'n vaste slag was noodig. Haastige, zenuwachtige kolvers zouden 't nooit tot 'n aanmerkelijke hoogte brengen. Vooral *maathouden* is noodig. Als de bal in de goede richting naar een der twee palen loopt, hem op de juiste plek raakt, maar de snelheid is te groot of te gering, dan is alles bedorven. Wie 'n kolfje naar z'n hand heeft gekozen en z'n slag zal slaan, moet er den tijd toe nemen om de juiste rich-

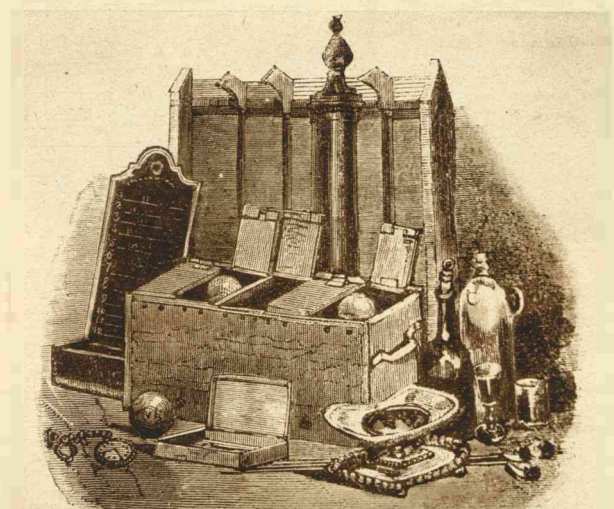

'n Kolfbaantje in 'n particulieren tuin. Naar de titelplaat van „Verhandeling over het Kolven”, uitgegeven te Amsterdam in 1792.

ting te bepalen (zie de illustratie) en niets te laten afhangen van 't toeval. Het spel kan gespeeld worden door twee of meer spelers, d'e voorat loten wie 't eerst zal slaan. Is 't aantal liefhebbers wat groot, dan kan men zich in twee partijen verdeelen. Elke speler moet achtereenvolgens de beide palen raken; vooraf wordt afgesproken hoeveel maal; meestal 4 keer. Eerst moet de achterste paal worden geraakt en dan, om de plaats, waar de bal is gekomen, de voorste. Is de eerste paal gemist en de bal achter den paal terecht gekomen, dat moet toch die paal eerst geraakt worden, eer de speler op den voorpaal mag aanleggen. De kunst is dan den achterpaal zóó fijn te raken, dat de bal vóór den paal komt te liggen om 'n gunstige plaats te bekomen voor 't raken van den voorpaal.

Wel graag zou ik willen uitweiden over de *regels* van 't kolfspel. Maar voor wie 't spel kennen, is dat niet noodig en de anderen zouden aan 'n *beschrijving* al heel weinig hebben, als ze tevens niet *zagen* spelen. Aan ieder, die er belang in stelt, zou ik willen raden één der West-Friesche dorpen te bezoeken op 'n Zondagmiddag of op Kermis.

In Amsterdam zijn alle kolfbanen verdwenen. De laatste, in December 1878 gesloopt, stond op den hoek van de Middellaan en Parklaan in de Plantage.

Rek met kolven. In 't midden een paal van de kolfbaan. Daarvoor een kist, waarin de ballen bewaard worden. Links naast de kist 'n zwart bord, waarop de streepjes der spelers worden aangegeven. Rechts een wijnflesch met glas en 'n bierkruik met idem (waaruit blijkt dat kolven den dorst opwekt). Daarvoor liggen 'n aantal Goudsche pijpen, 'n komfoort diende om 'n kooltje vuur te ontvangen, waaraan de kolvers hun gouden kanden opsteken. Naar 'n gravure van Henri Brown. (Rijks-Prentenkabinet)

hebben, maar er toch ook in vele opzichten mee verschillen. Het kolven en het beugelen zijn oorspronkelijk allebei openluchtspelen. Het beugelen is 't nog. Bij beide spelen wordt op 'n vloer van vastgestampte klei 'n bal met 'n stok voort geslagen over het speelveld, dat door 'n schutting was omringd. Maar bij 't beugelen moest de bal door 'n beugel heen worden gestoot en bij 't kolven tegen 'n paal aan geslagen. Het beugelen is *eenvoudig* gebleven, wat wel verband zal gehouden hebben met den eenvoudig-landelijken aard der bewoners in 't Zuiden. Het kolven is in den loop der jaren steeds meer verfinjd; de banen werden al grooter en schooner; het spel, de ballen, de kolfstokken steeds volkomener. Het volkspel werd aristocratischer, vooral in de steden. Naast de betrekkelijk altijd nog eenvoudige kolfbanen ten plattelande kwamen er voor de stedelingen banen, die bepaald luxueus waren ingericht, hoewel er ook daar voor de meer burgerlijke spelers eenvoudiger gelegenheden bleven bestaan. De kolven, die oorspronkelijk niets anders waren dan gewone stokken met 'n haakvormig onderende, kregen later 'n veel netter vorm en het onderste deel, de eigenlijke kolf, werd van

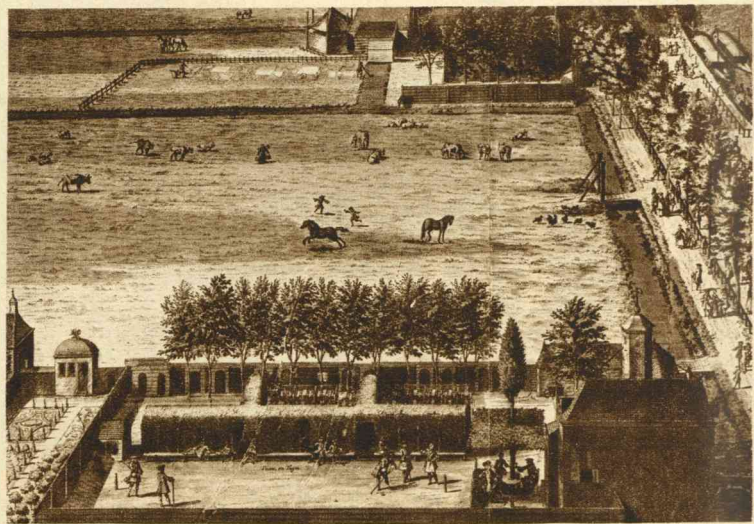

Links:

'n Kolfbaan in „Het Congres van Flora”, te Haarlem, naar 'n tekening op hout van P. van Looy. (Eigen Haard, 1881).

Rechts:

'n Kolfbaan langs den Amstel, in de open lucht achter 'n herberg en tusschen stijf geschoren heiningen (18e eeuw). Naar 'n gravure van A. v. d. Laan. (Rijks-Prentenkabinet). Rechts: de weg langs den Amstel. In den Amstel trekschuiten. Op den achtergrond de bekende uitspanning „De Berebij”.

EEN GRAP

DOOR ELISE WESSELINK-RUTGERS

De voordeur stond open; Paul Backer trad zonder bellen binnen en wipte de trap op naar de kamers van zijn vriend, Otto Gerstman, zonder door een der inwonenden van het dichtbevolkte huis te worden gezien.

Verbaasd keek hij op, toen hij, geheel tegen zijn op ervaring gebaseerde verwachting, de kamers netjes aan kant en den bewoner afwezig vond.

Hij nam een boek van een zwaar-beladen rek aan den wand, vulde zijn pijp uit den op een tafeltje staanden tabakspot en installeerde zich in een gemakkelijken stoel bij een der ramen, besloten, de terugkomst van Otto Gerstman af te wachten.

Het wachten duurde lang; de lectuur van het lijvige studieboek boeide hem niet; hij stond op, om te trachten inlichtingen omtrent Otto's afwezigheid te verkrijgen.

„De juffrouw zal wel weer niets weten!” prevelde de jonge man ongeduldig. „Dat mensch weet nooit iets! Maar . . . !”

Zijn alleenspraak werd onderbroken door het geluid van stemmen in het kleine, donkere portaal.

„Mijnheer Gerstman verwacht mij!” hoorde hij een mannestem zeggen.

„De deur aan uw rechterhand!” onderrichtte de zeurige stem van Otto's hospita.

nog heel wat scherper kunnen stellen! Uw beginners-gevoeligheid zal wel spoedig slijten; maar dat doet niets ter zake! Mijn tijd is uiterst beperkt; over enkele dagen vertrek ik naar het buitenland en daarom stel ik u voor, morgen uw slag te slaan; hier is een kaartje, waarop mijn tijdelijk adres staat vermeld. Breng mij daar morgenavond om zeven uur het buisje met radium en het bedrag, dat ik in mijn portefeuille heb, is het uwe! Tot morgenavond dus, mijnheer Gerstman.”

Paul Backer was alleen, vóór hij een enkel woord had kunnen uiten ter opheldering van de mystificatie, door zijn niet onmiddellijk zich bekend maken ontstaan.

Als verlamd bleef hij een oogenblik zitten, zich afvragend, of het vliegensvlug afgespeelde tooneeltje droom of werkelijkheid was geweest.

Het kaartje, dat wit opplekte tegen het donkere tafelleedrood, ontnam hem zijn kortstondigen twijfel, en plotseeling bevangen door een hevigen angst voor een ontmoeting in dit oogenblik met zijn vriend Otto Gerstman, deed hij het kaartje in zijn zak verdwijnen, greep jas en hoed, verliet onopgemerkt het huis en spoedde zich naar zijn eigen kamers, om den toestand rustig te overdenken.

Geruimen tijd zat hij in zijn eigen, vertrouwde omgeving roerloos voor zich uit te staren, versuft door den geweldigen ernst van de zaak, waartoe zijn oogenschijnlijk onschuldige grap zich had ontpopt.

Hij herinnerde zich, dat zijn vriend hem gesproken had over een tamelijk gewaagde speculatie, die hem bij welslagen tot 'n rijk man zou maken; hij herinnerde zich, hoe hij bij die gelegenheid vernomen had, dat Otto zich reeds meermalen door den speculatie-duivel had laten verleiden en met afwisselend geluk kleine sommen had ingezet; hoe hijzelf gewaarschuwd had en hoe Otto met ongewone korzeligheid tegen hem was uitgevallen.

En nu was het zoover gekomen, dat zijn vriend aan den bodem was geraakt en zich door een misdad, door een laaghartigen diefstal — te laaghartiger, omdat hij een humanen, welwillenden, vertrouwenden chef gold, — weder vlot trachtte te maken!

De stille peinzende herinnerde zich Otto's vreugde, toen hij zich door den beroemden scheikundige tot assistent verkozen zag op hetzelfde oogenblik, waarop hij zijn studiën had beëindigd, met hoeveel dankbaarheid de leerling over den meester sprak! — En nu?

„Het mag niet gebeuren! Ik moet die misdad verhinderen! Ik moet Otto voor de gevolgen van zijn speculatie-zucht bewaren en bovendien voorkomen, dat een nobel mensch de dupe wordt van een laaghartig complot!”

Paul Backer was spoedig tot deze slotsom gekomen, maar hij zag niet dadelijk, welke middelen hij tot bereiking van zijn doel moest aanwenden, temeer, waar hij zijn vriend de beschaming van het zich ontdekt weten wilde besparen, waar hij de zaak geheel buiten Otto's medewerking wilde doen afspringen. — Eindelijk ging hij tot handelen over.

Hij begaf zich naar een kamer, die tegenover de zijne gelegen was en meldde zich bij de bewoonster aan.

„Juffrouw Mensink,” verzocht hij, „mag ik uw schrijfmachine een uurtje te leen hebben? Ik wil er u graag voor betalen, als u . . .”

„Dat behoeft niet!” antwoordde de aangesprokene vriendelijk. „Ik ga vanmorgen uit en heb de machine niet vóór één uur noodig; kunt u dan klaar zijn?”

„O ja!”

Enkele oogenblikken later betikte Paul Backer met zijn weinig geoefende vingers de ronde letterknopjes, moeizaam wat hij op vodies papier had neergekrabbeld in net-gedrukt schrift op blanke papiervellen overbrengend.

Het resultaat van zijn ingespannen arbeid was een drietal ongedateerde, ongeteekende brieven, waarvoor hij vervolgens drie adressen tikte.

De eerste brief was bestemd voor den scheikundige, op wiens eigendom een aanslag was beraamd en luidde:

— „Het toeval bracht mij op de hoogte van een complot, dat diefstal van het in uw bezit zijnde radium beoogt. Neem mijn waarschuwing ter harte en berg uw voorraad op een andere, veiligere plaats, dan waar hij zich thans bevindt!” —

De tweede brief droeg het adres, dat overgenomen was van het kaartje, door den veronderstelden handelsreiziger achtergelaten en luidde:

— „Ik ben op mijn besluit teruggekomen; onder geen voorwaarde leen ik mij tot benadeeling van den man, aan wien ik groote dankbaarheid schuldig ben. Spaar u verdere moeite; mijn weigering is onherroepelijk! De derde brief was gericht aan Otto Gerstman en luidde:

— „Van de zaak, waarover wij correspondeerden, kan niets komen; het bedrag, waarover ik meende te kunnen beschikken, wordt mij niet toegestaan, zoodat het nergens toe dient, onze onderhandelingen verder voort te zetten!” —

De drie brieven werden in de enveloppen geschoven; Paul Backer plakte de enveloppen zorgvuldig dicht, voorzag ze van postzegels, verbrandde zijn kladjes in den snorrenden kachel, bracht de schrijfmachine terug naar de kamer van zijn buurvrouw en maakte zich tot uitgaan gereed.

Met een zucht van verlichting liet hij de drie epistels, die tezamen een misdad zouden voorkomen, in de gleuf van de naastbijzijnde brievenbus glijden; het daarboven vermelde lichtings-uur zeide hem, dat zij vermoedelijk alle drie met de zes-uur-bestelling hun bestemming zouden bereiken.

De eenzaamheid van zijn kamer lokte Paul Backer, die ondanks de ingetreden vacantie zijn Laren en Penaten getrouw gebleven was, om rustig voor zijn laatste examen te kunnen blokken, dien middag weinig aan; zijn hersenen weigerden zich bezig te houden met droge formules en tabellen, waar zij zich in de morgen-uren gedwongen hadden gezien

tot de oplossing van een dilemma, dat van een brandende realiteit was, van een wanhopigen ernst, waarbij alle dorre geleerdheid tot nuchtere onbelangrijkheid verbleekte.

Hij gaf zijn vage pogingen spoedig op, stapte naar het station, nam een kaartje naar de residentie en bracht zijn verloofde een onverwacht bezoek, haar tot haar groote vreugde zijn geheelen middag wijdend.

„Je bent gepré-occupeerd, Paul!” merkte het jonge meisje na een kort samenzijn op. „Is er iets gebeurd?”

„Gebeurd? Welneen!”

„Waar denk je dan aan?” — „Aan jou!”

„Neen, neen, met dat antwoord ben ik niet tevreden!”

„Mijn werk . . .” „Vlot het niet, zooals je zou wenschen?”

„Neen,” greep hij deze uitredding haastig aan. „Ik kom niet zoo vlug vooruit, als ik verwacht had! Het voortdurende blokken heeft mij zeker zenuwachtig gemaakt.”

„Hoe maakt Otto het?”

„Otto?” schrikte hij. „Waarom vraag je dat zoo?”

„Mag ik dat niet vragen?”

„Jawel, ja zeker, natuurlijk wel! Maar . . .”

„Je praat gewoonlijk zooveel over je vriend, dat ik niet naar hem behoef te informeren; het verwonderde mij daarom, dat je zijn naam vanmiddag nog geen enkele maal hebt genoemd en zoo . . .”

Een oogenblik kempte Paul Backer met de neiging, zijn meisje het gebeurde van dien morgen te vertellen, maar hij overwon echter zijn opwelling tot vertrouwelijkheid en hij sprak met enkele luchtige woordjes over zijn laatste samenzijn met Otto, die gewoonlijk in de morgen-uren vrij was,

GERARD VAN VLIET

te Biskra (N.-Afrika) aan den arbeid. — De Amsterdamsche schilder Gerard van Vliet, die de laatste jaren te Londen woont, is zoo juist teruggekeerd van zijn reizen door Zwitserland, Noord-Afrika, Italië en Zuid-Frankrijk. Naar aanleiding hiervan brengen wij hierboven een foto van den kunstschilder te Biskra genomen, en hiernaast een zijner in Italië gemaakte teekeningen.

Een klopje . . ., de deur werd geopend en Paul Backer bevond zich tegenover een hem onbekenden man met een gouden lorgnet op zijn sterk gebogen neus en een hel-bruine portefeuille onder zijn arm.

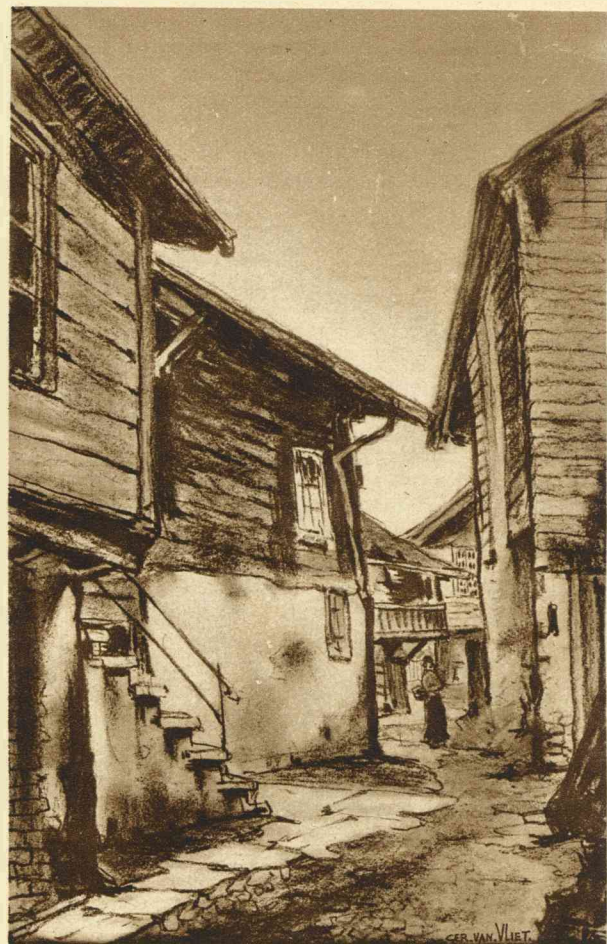
„Mijn naam is Hans Bergman,” begon de bezoeker. „Ik schreef u, dat ik mij één dezer dagen bij u zou aanmelden; ik wil mondeling de aanbieding herhalen, die ik u schriftelijk reeds deed!”

Paul Backer had glimlachend toegeluisterd; hij twijfelde er niet aan, of de man, die hem voor Otto Gerstman hield, behoorde tot het beklagenswaardige gilde der commiss-voyageurs, die dag-in, dag-uit op het pad zijn, om terwille van een luttel percentage van hun omzet een of ander artikel tot zelfs in particuliere huizen aan den man te brengen.

Het scheen hem een goede grap, tegenover dezen onbekende de rol van zijn afwezigen vriend te spelen en Otto later te doen lachen om de handige wijze, waarop hij het lastige heerschapp — de man maakte een arroganten indruk — had afgepoeierd.

Zijn aangeboren hoffelijkheid deed hem den bezoeker een stoel aanbieden; deze zette zich en vervolgde op denzelfden, geen widerspraak of onderbreking duldenden toon:

„U hebt mij geschreven, dat uw geldverlegenheid u dwingt tot een daad, die ge zelf veroordeelt; uw overwegingen en weifelingen kunnen we echter gerust buiten beschouwing laten, die zijn voor uw eigen rekening; mij interesseert alleen het zakelijke deel van de gevoerde onderhandelingen en dat komt hierop neer, dat ik u een aanzienlijk bedrag geboden heb voor de hoeveelheid radium, waarop ge in het laboratorium van uw chef de hand kunt leggen. Ik zie, dat u schrikt! Waarom? Omdat ik mijn woorden niet in watten pak, alvorens ze u aan te bieden? Ik zou de zaak

OUDE BUURTJE IN VENETIË

Naar een teekening van Gerard van Vliet

maar des middags en des avonds door zijn chef in touw werd gehouden.

Onrustig sloeg hij later een uitnoodiging, om te blijven dineeren af, voorgevend, bij zijn thuiskomst nog eenige uren aan zijn verwaarloosd werk te willen wijden; hij bereikte zijn kamers tijdig voor den eenvoudigen maaltijd, dien zijn hospita hem opdischte; doelloos bleef hij daarna in een gemakkelijken stoel liggen rooken.

Toen de nabije torenklok acht doffe slagen door de ijle vrieslucht stootte, hield hij het plotseling niet langer uit in zijn stille, warmgestookte kamer.

„De brieven zijn nu minstens twee uur in handen van de drie mannen, die . . . ! Mijn hemel, hoe kon ik denken, dat mijn grap, mijn flauwe, onnoozele grap mij trekken zou in een wespennest? Dat ik achter een geheim zou komen, waardoor mijn zenuwen hopeloos in de war zouden raken?” overpeinsde hij voor de honderste maal, terwijl hij zich jachterig tot uitgaan gereedmaakte. „Enfin, mijn grap heeft tenminste goede gevolgen gehad! Ik heb Otto voor een wanhoopsdaad kunnen behoeden!”

Hij spoedde zich, door een onweerstaanbare macht gedreven, naar de kamers van Otto Gerstman.

Diens oude, zeurige hospita kwam hem handenwringend tegemoet.

„Ach God, mijnheer Backer!” kermde zij. „Was u maar een uur eerder hier gekomen! Ik word nog gek!”

Paul Backer stootte haar opzij, rende de trap op, wierp Otto's kamerdeur open en viel wankelend tegen de post aan.

Op de tafel lag zijn getypte brief; in een leuningstoel hing Otto Gerstman; uit een wonde aan zijn slaap drupte bloed; op den grond lag een revolver.

De grap had een diefstal voorkomen, maar een treurspel ten gevolge gehad.

UIT DE PEN VAN EEN ARTS: Wonderbaarlijke Genezingen

Waarde Lezer, Ge hebt wellicht een seance bijgewoond van Professor Otto Otto of van een der andere wonderdoenden van den laatsten tijd. Ik ben nog niet in de gelegenheid geweest zooiets te genieten, maar toch wil ik wat schrijven — niet over Prof. Otto Otto of een

der andere hooggeleerden zelf — doch over hun geneeswijze in 't algemeen. Meen vooral niet, dat de heeren iets nieuws brengen. Reeds lang geleden, ja, door alle eeuwen heen zijn er zulke krachtige genezers geweest, die lammen en blinden konden gelukkig maken, . . . tenminste naar men wel zegt.

Een persoonlijke opmerking vooraf, en wel deze, dat prof. Otto Otto blijkbaar eerlijke bedoelingen koestert en iets van het vak bestudeerd heeft. Hij zegt n.l. geen organische gebreken te kunnen genezen, waarin hij zich onderscheidt van velen, die de geheele medische wijsheid in pacht meenen te hebben. Echter weet de leek van z.g. organische en functionele gebreken niet veel af en zoo loopen talrijke lijders aan z.g. organische gebreken naar den wonderdoener om treurig, gedisillustioneerd weer heen te moeten gaan.

Wat wil het zeggen „organische en functionele gebreken”? Er zijn allerlei kwalen, die met voor ons zichtbare of tastbare afwijkingen aan organen gepaard gaan. Van ontstekingen b.v. kunnen we allerlei teekenen waarnemen. Niet altijd zijn zulke teekenen direct uitwendig waarneembaar, doch dan kunnen we toch vaak langs indirecten weg ons doel bereiken. Zoo zijn er meerdere kwalen, waarvan wij de oorspronkelijke orgaanafwijkingen nauwkeurig kennen. Zulke gebreken noemt men organische.

Er kunnen echter ook allerlei ziekelijke verschijnselen optreden, waarvan wij de orgaanafwijkingen, die eraan ten

willen wij dan meteen zeggen, dat allerlei invloeden op psychisch gebied een aanleiding kunnen zijn tot het optreden van z.g. functionele verschijnselen.

Men begrijpe hierbij goed, dat zulke menschen patiënten zijn, zenuwpatiënten. Hun verschijnselen zijn geen kunsten of fratsen, hun pijnen geen verbeelding zonder meer. Dit mag iedereen wel eens beseffen, die zenuwpatiënten in zijn omgeving heeft.

Eigenlijk schuilt in iedereen een tikje van den aanleg. Wij hebben vroeger al eens betoogd, dat er nu eenmaal geen scherpe grens getrokken kan worden tusschen het normale en het abnormale. De beide gebieden zijn door een lange reeks van overgangsvormen met elkaar verbonden. Zeer sterk geldt dit voor de functionele gebreken. Ieder mensch reageert op zijn tijd wel eens wat heel heftig op emoties, die feitelijk niet zoo sterk zijn, heeft wel eens een wat overdreven angst voor een of ander. Zoolang echter iemand niet bepaald ongeschikt wordt voor zijn dagelijksche bezigheden en voor het leven in de maatschappij, moet men hem tot de normalen rekenen, al is dat „bepaald ongeschikt” ook alweer geen scherpe grens.

Vele dezer verschijnselen schrijft men toe aan een ziekte, genaamd hysterie. Door oude opvattingen omtrent zenuwziekten heeft dit woord onder leeken een slechte beteekenis gekregen. Dit is echter onjuist. Het is de naam voor een bepaald complex van verschijnselen, dat volstrekt niet, zooals men veelal meent, uitsluitend bij vrouwen voorkomt. Ook mannen lijden eraan. De verlammingen en pijnen zonder aantoonbare, organische afwijkingen vallen onder deze ziekte.

Naast hysterie heeft men ook de zwaarmoedigheid en nog een paar zielsziekten tot de functionele ziekten te rekenen.

personen buiten den kring der geneeskundigen met titels gevonden worden, die deze kracht in hooge mate tot hun beschikking hebben. Men bedenke daarbij echter, dat de toepassing der methode ook groote gevaren met zich brengt. Wij weten eigenlijk niet, wat wij precies doen, welke processen wij teweeg brengen in het teere mechanisme van het zenuwstelsel der patiënten en dat moge een waarschuwing zijn om het spel slechts door ervaren en kundige menschen te laten spelen.

Verder moeten wij er wel aan denken, dat met de suggestieve krachten slechts bepaalde verschijnselen worden bestreden en niet de ziekte of de ziekelijke aanleg zelf. Liever zou een arts zijn patiënt een zenuwstelsel bezorgen, dat niet door dergelijke hulpmiddelen in het rechte spoor behoeft te worden gehouden, al kan ook de bestrijding van een hinderlijk verschijnsel zeer aangenaam voor den patiënt zijn en een belangrijke factor voor een grondige verbetering van zijn toestand zijn. Als men weer de beschikking terug krijgt over eenig lichaamsdeel, dat men niet meer in zijn macht had, zal dat de stemming van den patiënt belangrijk verbeteren. Hij zal weer tot arbeid in staat zijn, zich weer zelfstandig en volwaardig mensch gaan voelen, lichamelijk opknappen, kortom onder veel betere voorwaarden voor grondig herstel, zoover dit mogelijk is, zijn gekomen.

Een groot gevaar bij de behandeling door onbevoegden schuilt m.i. hierin, dat vele patiënten bij de behandeling met organische gebreken zich suggestief laten behandelen, soms met aanvankelijk *schijnbaar* goed resultaat. Het behoeft geen betoog, dat hierbij van genezing in 't geheel geen sprake is. De suggestie werkt soms zoo krachtig, dat een lichaamsdeel, een been b.v., dat door een gewrichtsonsteking niet goed meer bruikbaar is, plots veel beter gebruikt

Een kinder-lentefeest te Amsterdam.

Zondag 28 Mei werd door de bekende Vereeniging „Ons Huis” te Amsterdam een groot kinder-lentefeest gehouden op het terrein naast „Westerveld”. Verschillende dansen, sprookjes en kinderspelen werden er uitgevoerd. Hiernaast links: de kinderdansen. Rechts: een dans om den Meiboom.

grondslag liggen, niet kennen. Het zijn de verschijnselen, die de leek toeschrijft aan „zenuwen” en dat is eigenlijk nog niet zoo verkeerd gezegd, want inderdaad spruiten zulke verschijnselen uit abnormale werkingen van ons zenuwstelsel voort. Er zijn menschen, die stotteren, die aan een of ander lichaamsdeel verlamd zijn of pijn hebben, zonder dat wij met de ons ten dienste staande hulpmiddelen de afwijking, die eraan ten grondslag ligt, kunnen opsporen. Wij weten slechts op grond van de onderzoekingen, die ijverig gedaan zijn en worden, dat men den grond dezer ziekelijke verschijnselen in het zenuwstelsel heeft te zoeken. Bij zulke patiënten bestaat een onvermogen in het zenuwstelsel om den wil op de spieren van een lichaamsdeel over te brengen, of in het zenuwstelsel ontstaat de voorstelling van pijn in een lichaamsdeel, niet door prikkels vanuit dit lichaamsdeel zelf, doch door andere prikkels, die in verkeerde banen zijn gekomen. Het beste microscoop en de fijnste hulpmiddelen hebben ons daarbij echter nog geen afwijkingen — ook niet in het zenuwstelsel — waarneembaar kunnen maken. Zulke ziekten nu noemt men functionele, d.w.z. men ziet slechts afwijkingen in de functie of werking der organen en niet de daaraan ten grondslag liggende ziekelijke afwijkingen in den bouw der organen. Laten wij hopen, dat de toekomst dit raadsel moge oplossen tot heil der menschheid. Zoolang het echter nog niet is opgelost, zullen wij ons hebben neer te leggen bij onze gebrekkige kennis op dit gebied.

Meen nu echter niet, dat iedere verlamming een z.g. functionele ziekte is. Er zijn tal van verlammingen terug te voeren op b.v. ontstekingsprocessen van zenuwen, ruggemerg of hersenen, op een bloeditstorting in de hersenen of op een of ander gezwel, dat het zenuwweefsel vernietigd heeft. Ook een vernietiging van zenuwweefsel door geweld, breuk van de wervelkolom b.v. kan verlammingen met zich brengen. Zulke verlammingen noemt men dan weer organisch.

Ook afwijkingen in de geesteswerkzaamheid kunnen functioneel zijn. Hoe ontstaan nu de functionele gebreken? Er zijn menschen, die er een zekeren aanleg voor hebben, die gemakkelijk na een schrik of na een emotie de spraak kwijt raken, hun macht over eenig lichaamsdeel verliezen, of ook wel psychische verschijnselen vertoonen, b.v. een overdreven angst voor een of ander houden. Soms zijn de patiënten zichzelf niet eens bewust van de oorzaak eener psychische afwijking, die op deze wijze ontstaan is. En hiermee

Gezien nu de groote beteekenis van psychische invloeden, schrik, emoties, e.d. voor het tot stand komen der verschijnselen, behoeft het ons niet te verwonderen, dat psychische invloeden ook genezing kunnen brengen.

Personen, behept met den aanleg tot functionele ziekten zijn in hooge mate vatbaar voor suggestie en de suggestie speelt in het tot stand komen en verdwijnen hunner verschijnselen een groote rol. Suggestieeren wil zeggen: iemand iets, een voorstelling of een handeling, opdringen tegen zijn wil en tegen logische redeneering in. Een krachtig persoon kan een voor suggestie vatbaren patiënt zoo dringend verzekeren, dat hij een of ander ziet, wat er niet is, dat de patiënt de voorstelling krijgt, dat het werkelijk voor hem staat. Deze indruk heeft de kracht van een echte waarneming. Men kan daarvoor vatbare personen allerlei suggestieeren: ook den toestand van slaap. Dit is dan de toestand van hypnose en geen gewone slaap. De patiënt heeft nog een beperkt bewustzijn en is daarbij bijzonder vatbaar voor suggestie.

Men kan nu allerlei menschen zoo suggestieeren, dat zij bepaalde lichamelijke verschijnselen vertoonen of juist niet vertoonen. Men kan iemand suggestieeren, dat hij zijn arm niet meer kan bewegen, maar net zoo goed kan men den lijder, die niet meer zijn wil op den arm kan overbrengen, bij wien de prikkels in verkeerde banen loopen en die dus een functionele verlamming heeft, suggestieeren, dat hij het weer wel kan. Bekend zijn de gevallen van menschen, die bij een schrik de spraak kwijt raken en bij een volgenden schrik haar weer terug krijgen.

Men kan ook zichzelf allerlei suggestieeren. Wie sterk vatbaar is voor angsttoestanden, zal zich licht bij een of ander klein kwaaltje een ernstige ziekte inbeelden, soms zelfs zoo, dat hij er hem bekende verschijnselen van gaat vertoonen. Dat doet zoo iemand volstrekt niet met opzet; het gaat geheel buiten zijn wil om. Hij zou die verschijnselen niet eens willekeurig tot stand kunnen brengen. Men wachte zich ervoor zoo iemand een simulant te noemen.

Zoo zien wij, dat de suggestieve krachten een groote rol spelen in ons geestesleven en reeds lang worden zij meer of minder doelbewust toegepast in de geneeskunde. Heusch, hoor, er zijn ook echte dokters en professoren, die met suggestieve krachten werken. Hun uitwerking hangt echter in hooge mate af van de persoon, die ze toepast en nu zullen er natuurlijk

kan worden. D.w.z. de patiënt, die eerst het been ontzag, en het rust gaf, ontziet het nu niet langer en spant onbewust alle krachten in om het te bewegen, wat dan wel lukken wil. Wie weet echter, hoeveel beter het geweest ware, als hij zijn been rust gegund had. Door het aanvankelijk succes betooverd, blijft hij bij den schijn-genezer en verzuimt wellicht andere puttiger hulp in te roepen. Het resultaat is gemeenlijk van korten duur; spoedig blijkt de kwaal sterker dan de suggestieve kracht en is de patiënt er nog erger aan toe dan te voren. Zoo viel het mij eens op, dat in een der groote dagbladen slapeloosheid en gebrek aan eetlust onder de functionele gebreken werden genoemd. Beide *kunnen* verschijnselen zijn van functionele ziekten, doch evenzeer op orgaanafwijkingen berusten. Hoe verkeerd is het nu niet lijders aan deze verschijnselen in den waan te brengen, dat zij zoo een, twee, drie daarvan genezen kunnen worden, als zij wie weet hoe ernstige orgaanafwijkingen hebben. Laat men deze menschen nu eens slap of honger suggestieeren; zij zijn daarmee niet van hun eigenlijke kwaal verlost en laten misschien het geschikte oogenblik voor een werkelijke genezing voorbij gaan. Prof. Otto Otto is dan ook zoo voorzichtig geworden om slechts patiënten, in behandeling te nemen, die volgens attest van een arts beslist niet lijdende zijn aan organische gebreken, wat ongetwijfeld al een nuttige instelling is.

Men kan echter dan zelfs nog niet voorzichtig genoeg zijn met psychische geneeswijzen van onbevoegden, vooral met dezulke, die met groot vertoon op het tooneel worden gedemonstreerd. Van een systematische voortzetting der behandeling met een behoorlijk gebruik maken van een aanvankelijk behaald resultaat voor verdere behandeling is geen sprake. Men zij dus op zijn hoede. Psychische geneeswijzen moeten de plaats innemen, die hen toekomst en zullen dat doen zonder door eenig geneesheer te worden tegengehouden, maar overschat mogen ze niet worden.

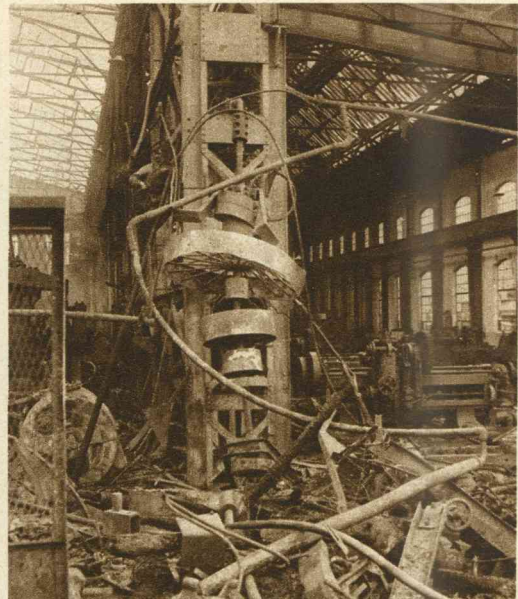
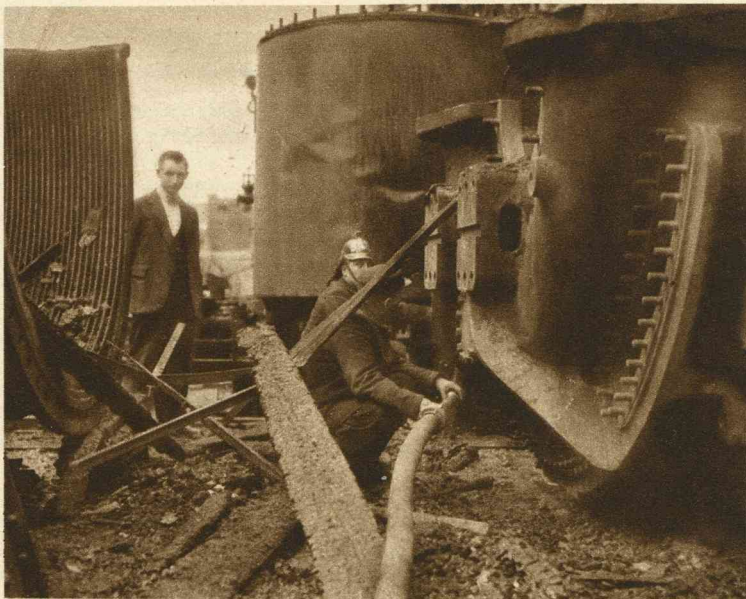
Moge U hieruit geleerd hebben, dat het sceptisch oordeel van artsen over de „onbevoegde uitoeffenaren der geneeskunst” niet op vooroordeel, bekrompenheid, vrees voor concurrentie of wat dies meer zij, berust, doch op een waarlijk goede gezindheid ten opzichte der lijdende menschheid.

VAN HEINDE EN VERRE

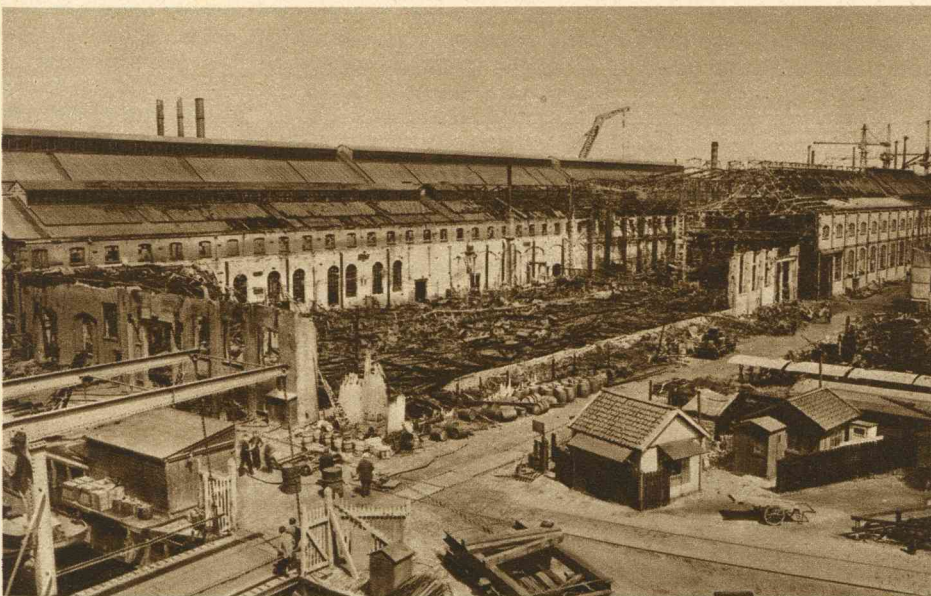
„Werkspoor” te Amsterdam door brand vernield.

Woensdagavond 31 Mei brak door tot heden onbekende oorzaak een geweldige brand uit in de Nederlandsche fabriek van Werktuigen en Spoorwegmaterieel, genaamd „Werkspoor” op de Oostenburgergracht te Amsterdam. Wij geven van deze ramp, waardoor voor honderdduizenden guldens verwoest is, een zestal sprekende, eigen opnamen. Hierboven, links: een blik in de totaal afgebrande modelmakerij. Midden: de brandweer houdt de nog smeulende puinhoopen nat. Rechts: Waar eens de magazijnen waren.

„Werkspoor” te Amsterdam door brand vernield.

Links: de totaal verwoeste Dieselmotoren. Midden: de groote turbines voor den in aanbouw zijnden kruiser „Sumatra” zijn eveneens geheel onbruikbaar geraakt. Rechts: Een kijkje in de locomotieven-afdeeling vanuit de modelmakerij.

„Werkspoor” te Amsterdam door brand vernield.

Links: een fraaie overzichtsfoto, die een duidelijk idee geeft van den omvang der ramp. Een tiende deel van de bebouwde oppervlakte is totaal verbrand. Rechts: nog eenige der turbines voor den kruiser „Sumatra”, welke door het vuur onbruikbaar gemaakt werden.

Links:

R. K. Landdag te Amsterdam.

Zondag 28 Mei had te Amsterdam een groote Roomsche-Katholieke Landdag plaats. Op onze foto ziet men de deelnemers door de straten der hoofdstad trekken.

Rechts:

Willem Mengelberg in ons land terug.

Woensdag 31 Mei is de beroemde dirigent Willem Mengelberg van zijn tournee naar Amerika weer in ons land teruggekeerd. Wij kiekten den heer Mengelberg bij zijn aankomst op het Centraal Station te Amsterdam, alwaar hij geestdriftig ontvangen werd.

TWEE MARTELAREN

an den boschweg staat een machtige denneboom. Hij breidt zijn takken naar den wandelaar uit, alsof hij wilde zeggen: Halt, vriend, sta stil en zie wat voor beelden men aan mijn lichaam genageld heeft. En hoe zelden gaat een wandelaar daar voorbij. De weg is heel afgelegen en voert slechts naar wilde, onbegaanbare ravijnen, voorbij rotsen, waar neervallende steenen een gevaar voor het leven vormen. De jager trekt in den winter zijn zwaar beladen slede langs dit pad, of de jachttopziener zoekt er naar sporen van stroopers, en de ruwe, zwijgzame houthakker wandelt 's Zondags er langs naar het dal, om 's avonds weer vroolijk terug te keeren in zijn eenzaamheid, want hij heeft reeds lang verleerd onder menschen te wonen.

Ook ik wandelde dien zomer eens langs dezen weg en rustte onder den den. Dat is een bedevaart voor mij.

De beide martelaars, die men aan den den genageld heeft, vertellen den wandelaar twee geschiedenissen.

Op deze plaats vond men den eer- en deugdzaam jongeling Hans Trantner,

vijftientig jaar oud en de eenige zoon van den Unter-grübler boer, op 20 Augustus 18. doodgegaten. Wandelaar, enz.

Daaronder is een tweede papier aangebracht, en daarop staat:

Het land van de middernachtzon.

De waterval Vöringfos.

Vijftig schreden onder deze plek stortte de jachttopziener

Joseph Buchner

21 jaar oud, den 1en September 18. van een torenhoogen rotswand. God zij zijn ziel genadig.

O mensch, gij weet noch dag, noch uur, waarop God u roept.

Hans Trantner en Joseph Buchner waren mijn vrienden. Hoe vaak liepen wij drieën niet door de ravijnen om een gems op 't spoor te komen, of klommen naar boven op de bergen om edelweisz te plukken, om als eersten deze tooi op onze hoeden te dragen en in waarheid ook om de eersten te zijn om een aardig meisje dit Vergeet-mij-niet der Alpenwereld op de blouse te steken.

Op den Ifinger was het, toen wij langs een ravijn liepen, dat Hans vlak vóór mij uitgleed. Het gelukte mij door een snellen greep, ons beiden voor 'n afschuwelijken val te behoeden. Ons beiden, want had de kracht mij op het beslissende oogenblik in den steek gelaten, dan waren wij reddeloos verloren geweest. Toen wij op een plek kwamen, die ruimte genoeg aanbood om te kunnen blijven staan, rijkte Hans, die er natuurlijk nog wat bleek uitzag mij de hand en zei trouwhartig:

„Dat God het je vergelde! En als de duivel je eens zou pakken, dan zou ik je uit zijn klauwen redden.”

„En i óók,” zei de jager, mij eveneens de hand drukkend. Daarmee was onze vriendschap gesloten.

En nu wil ik vertellen, hoe het kwam, dat aan den den de beide martelaren genageld werden.

De boerenhoeve „beim untern Grübler” staat op een zonnig, uitstekend gedeelte van den weg, welke diep in het Masul-ravijn loopt.

Op de hoeve woonden eenvoudige brave menschen, die

van den ochtend tot den avond werkten en die voor plezier niet veel tijd vonden. Het huis was proper en rein en de akkers goed onderhouden, wat, de omstandigheid in aanmerking genomen, dat alles met de hand bewerkt moest worden, daar de steenachtige grond niet met een ploeg bearbeid kon worden en de gansche oogst op de schouders moest naar binnen gedragen worden, reeds zeer veel zeggen wil.

Op de hoeve leefden de boer en de boerin met huneenigen zoon. Daarenboven waren er nog eenige knechten en meiden. Allen zaten echter bij het eten rond een en dezelfde ronde tafel in de groote kamer, als eene groote familie. De boer arbeide reeds langen tijd ijverig aan een bijbouw aan zijn huis: een kamertje, een groote kamer en een kleine keuken.

Hij had heel goed opgemerkt, hoe zijn vrouw in de kleine dorpskerk op Zon- en Feestdagen vlijtig rondkeek naar een meisje, dat goed genoeg was als jonge boerin op den Grüblerhof. Het kleine bijbouwje moest het verblijf worden voor de oude lieden, als de zoon eens trouwen ging. De oude moeder zou dan in het warme kleine kamertje spinnen en naaien, en hij zou ook best zijn werk vinden. Hij verstond het uitnemend allerlei knutselwerkjes te maken, en hij had zich heel in 't geheim voorgenomen een nieuw model wieg te maken.

Maar de mensch wikt en God beschikt.

Op de boerderij was eenige jaren geleden een jong meisje gekomen. Men noemde haar Christl, en het was een heel ander meisje dan al die anderen, die in de buurt woonden.

Het was een knap, slank en toch stevig gebouwd meisje met een vroolijk blij gezichtje, de groote vlechten rond haar hoofd gewonden en twee kuiltjes in haar wangen: een echte Alpenroos. Haar geheele manier van doen was ongedwongen, vroolijk, en wanneer men met haar wilde schertsen, dan moest men danig op zijn hoede zijn, want zij was geestig en slagvaardig.

Joseph, de jager, mocht het meisje gaarne leiden en hij was nu een vaak geziene gast bij den boer. De jager was ook een vroolijke knaap, en als hij te gast was in de groote ruime zitkamer, dan was al zijn belangstelling voor Christl.

Op een avond, dat Joseph en Christl weer samen te schertsen zaten, wenkte Hans mij, terwijl hij langzaam de kamer verliet. Ik volgde hem. Hij zat op de bank bij de bron en keek zwijgend naar het maan-beschenen landschap.

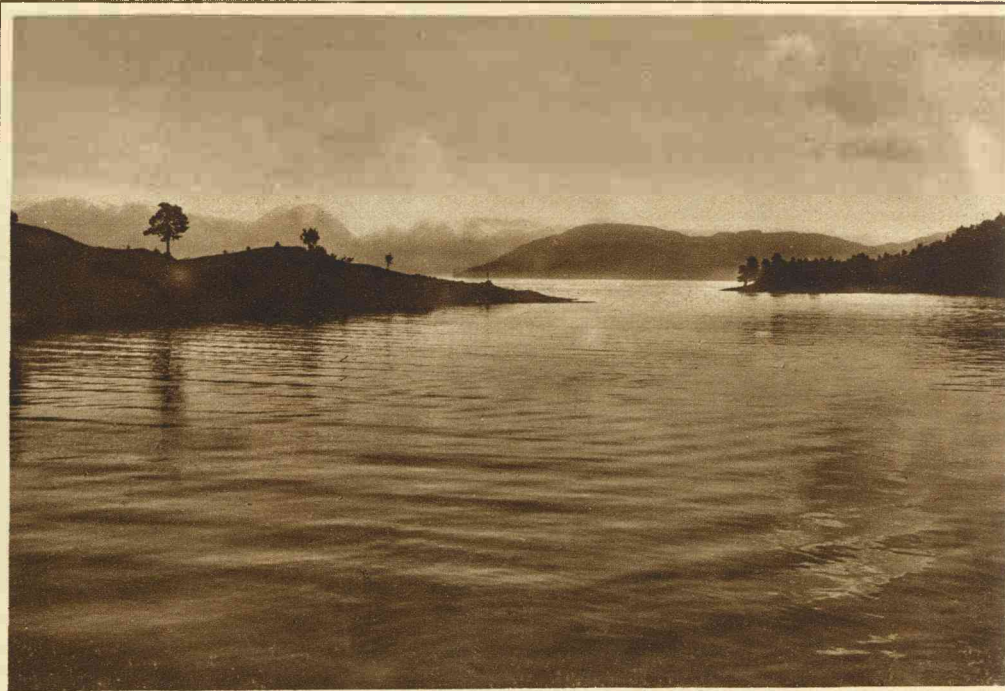
„Wat is er, Hans?” vroeg ik hem.

Hij liet mij lang op antwoord wachten.

„Denk jij, dat de jager werkelijk van Christl houdt, of denk je, dat hij maar wat met haar gekscheert uit tijdverdrijf? — Neen, zeg maar niets, vriend, zeg maar geen woord. Als hij haar voor den gek houdt, dan — neen, dat duld ik niet. Hij moet het ernstig met haar meenen, en anders zijn wij den langsten tijd vriend geweest.”

Ik had genoeg gehoord. Mijn arme vriend hield van het meisje en hij was edelmoedig genoeg om haar niet het hof te maken, omdat hij zag, hoe graag zij met den jager omging, hoe vroolijk zij hem begroette, als hij kwam, en hoe zij pruilde, als hij langer wegbleef.

En toch was het mij vaak geweest, alsof zij dikwijls aanmoedigend naar Hans keek, als hij zwijgend en mokkend in een hoek der kamer zat. En hoe verhelderden haar oogen, als Hans de citer op de tafel lagen er zijn liedjes op speelde. Inderdaad, hoe had hij het ook moeten bemerken, want als hij speelde vergat

Het land van de middernachtzon.

Op deze pagina's reproduceeren wij een aantal schitterende foto's van Noorwegen, het land waarheen de koninklijke familie de vorige week voor een vakantie-reis vertrokken is. Hierboven: Gezicht nabij Bakke.

hij de heele wereld en wat er op was. Wat moest ik op zijn vraag antwoorden. Het was mij zelf immers, alsof de jager de gunst van het meisje reeds geheel en al verworven had.

Zoo gingen weken en maanden voorbij. De jager kwam dikwijls op de boerderij, schertste met het meisje, en Hans werd steeds stiller en somberder. Des Zondags, na de eerste mis, die reeds bij het aanbreken van den dag gelezen werd, verdween hij regelmatig, om rusteloos rond te doelen in de bergen, en op werkdagen arbeide hij rusteloos voort zonder zich ook maar eenige oogenblikken rust te gunnen. Tusschen de twee jongelingen was een spanning ontstaan, de vriendschap kreeg een ergen schok.

De boer en de boerin bemerkten allebei wel hoe de zaken stonden, en op zekeren dag, het was op een Zondag, zat de jager weer in de kamer en hield zich ijverig bezig met de aan het venster naaiende Christl.

De boerin was de verhouding reeds langen tijd een doorn in het oog, des te meer, toen zij bemerkte hoe zwaar haar eenige zoon leed aan de kwellingen der jaloezie.

„Laat Christl nu eens met rust!” zei ze. „Ik duld zulke dingen niet in mijn huis. Begrepen?”

„Aha!” antwoordde de jager spottend. „Dat komt zeker van Hans af? Moet hij daar zijn moeder al inhalen? Hij is er zeker zelf niet mans genoeg voor!”

Nauwelijks had de jager deze woorden gesproken, of met een schreeuw van woede vloog Hans op hem af. Christl echter wierp zich moedig tusschen hen in. Er werd geen woord gesproken, tandenknarsend stonden de beide tegenstanders tegenover elkander, eens twee mannen, door innige vriendschap verbonden, nu vijanden tot in den dood. —

Eenige dagen later vond men bij den grooten den den armen Hans, met een schotwonde in zijn borst, dood. Wie was de moordenaar? Natuurlijk de jager. Dat zei een iedereen, en de beschuldiging vond des te meer geloof, daar de jager spoorloos verdwenen was.

Bij den Grübler boer had de ellende haar intrek genomen. In de kamer stond op twee stoelen een zwart geverfde kist; twee kaarsen brandden aan het hoofdeinde voor een klein kruisbeeld. Aan het voeteneinde stond een klein schaalje met wijwater met een takje erin om mee te sprenkelen. Van

Het land van de middernachtzon.

Gezicht op Odde.

Het land van de middernachtzon.
Een Fos bij Odde.

alle kanten kwamen de menschen om te bidden.

Toen men den doodgeschoten zoon naar huis bracht en de arme moeder in woordenloze smart ineenzakte, kwam Christl naderbij, bleek als de dood.

„Ik kan er niets aan doen, moeder,” zei ze, „dat ik van Hans gehouden heb, zoo, als een meisje maar van een jongen houden kan.” Luid snikkend wierp zij zich op het lijk. „O mijn Hans, o, kon je nog maar eenmaal mijn stem hooren, kon je nog maar eenmaal hooren, als ik je zeg hoe lief ik je heb, liever dan mijn leven. Ik heb het niet geweten, mijn liefste zat te veel in mij, in mijn hart en ze durfde niet naar buiten te komen; ik durfde je niet zeggen: „je bent mijn alles, mijn hemel, mijn zaligheid.” Denk je, Hans, dat ik nog leven mag, zonder jou? O, dat mag niet! Ik moet bij je zijn, en als ik onzen Lieven Heer in den Hemel er om bid, dan zal Hij mij wel gauw van de wereld halen, van de wereld, die ik haat, omdat jij er niet meer op bent!” Zij boog zich ver voorover aan het oor van den doode. „Weet je, Hans, zoo lang moet ik nog hier blijven”, fluisterde zij, „zoo lang, tot ik den jager gevonden heb. En ik vind hem, dat zeg ik je, ik vind hem. Alle bergen en spelonken zal ik afzoeken, en alle dalen. En ik zal 't hem betaald zetten, alles! Dat moet ik wel doen, want jij kunt het niet, jij bent doodgeschoten. Ha, ha,” lachte zij nu zonderling, „de heeren van het gerecht vragen de menschen uit en zouden gaarne willen weten, wie het gedaan heeft! Hoe dwaas,” fluisterde zij den doode in 't oor; „hoe dwaas! Ik weet wel, wie het gedaan heeft, en ik zal het wel wreken ook, ik, ik alleen!”

De omstanders werden beurtelings koud en warm bij deze onheilspellende woorden van het meisje. Men dacht, dat haar geestvermogens verstoord waren. Maar zij bleef de volgende dagen volkomen kalm en hielp zelfs vlijtig mee in het huishouden, dat door het ongeluk een grooten knak gekregen had.

De arme Hans werd onder groote deelneming begraven en een klein, houten kruis versierde zijn graf. Bijna iederen dag ging Christl 's avonds naar het kerkhof en nam steeds versche bloemen mee om het graf te tooien. Vlijtig en stil deed zij haar werk; slechts af en toe was er eens een dag, waarop er niets met haar aan te vangen was.

Het land van de middernachtzon.
De weg van Vik naar Voring Fos.

Dan verdween zij lang voor zonsopgang en liep door de bosschen, klom in ravijnen, zonder doel, zonder rust. „Ik word naar buiten gedreven om den jager te zoeken,” placht zij zich te verontschuldigen, „ik moet met hem afrekenen.” Daar zij meestal reeds den anderen dag terugkwam, verdween mettertijd alle bezorgdheid en de boerin had het armschepeltje in haar hart gesloten, alleen al daarom, dat zij urenlang rustig naast haar zat, als de moeder van haar zoon vertelde. —

De jager bleef verdwenen. Hier en daar beweerde men dat hij op een eenzame Alp gezien was, of men had

zijn sporen in een hooiberg gevonden, maar als dan op zoo'n bericht een gendarme met 'n geweer erop uittrok, — dan was de vluchteling al weer verdwenen. Ikzelf kwam in den loop van den zomer eens bij den Grüber boer, om te zien, of mijn vrienden den zwaren slag al te boven waren. Toen trad Christl, mooier dan ooit, mij bij de deur tegemoet en rijkte mij, vriendelijk glimlachend, de hand.

„Goeden dag,” zei ze. „Kom je weer eens kijken? Dat is aardig van je. Maar Hans is niet thuis, die is weggegaan, en heeft een kamertje voor zichzelf op het kerkhof.”

„Dag Christl. Hoe gaat het je en wat voer je uit?” Toen sloeg zij haar arm om mijn schouder en fluisterde mij in 't oor: „Jou zal ik het zeggen, maar aan geen mensch anders, aan niemand. Ik zoek den jager, dag en nacht. Die domme menschen denken dat ik hier ben en werk. Maar dat is dwaasheid! Ik ben dag en nacht uit om den jager te zoeken. Ik moet met hem afrekenen. Wat zal ik blij zijn, als ik hem vind! Ha ha!” juichte de ongelukkige zoo luid, dat het in het dal te hooren was.

September was in het land gekomen en tooide bosch en veld met zijn prachtige kleuren. De wereld is het mooist, als de herfst begint. De vogels zingen nog voor 't grootste deel, het land en de boomen nemen prachtige kleuren aan. Rood en geel schemert door het groen, de alpenrozen zijn nog gesierd met hun bloesems.

Diep in het ravijn hebben de boeren den uit de gletschers neerstortenden beek afgedamd en door het woud een waterleiding gebouwd, om hun velden en weiden te kunnen drenken. Het toezicht op deze waterleiding wordt gehouden door den „Waalhirt”. Voor dezen zijn hier en daar een paar bankjes gebouwd, waarop hij tijdens zijn inspectie-tocht langs de leiding rusten kan.

Thans zit er op een dezer kleine banken een man, met kappede kleeren en schoenen, het verwarde haar op zijn zilverbrand voorhoofd hangend. Hij kijkt somber voor zich uit. Onbeweeglijk zit hij daar, reeds urenlang. Beelden vol geluk en zonschijn trekken aan zijn geest voorbij. Hij ziet zich op de Grüber-boerderij, vroolijk pratend met Christl, die hij van

ganscher harte bemint, en zij hem. Hoe vaak had zij zijn hoed met bloemen versierd, hoe hartelijk had zij om zijn grappen gelachen, hoe kwiek had zij zijn kwinkslagen afgeweerd — voorbij — alles voorbij!

Daar, bij den den immers was hij zijn mede-minnaar tegengekomen, nadat hij geantwoord had op de aanmerking van de boerin.

„Wil je mij belachelijk maken waar Christl bij is?” had Hans hem toen toegeschreeuwd, bevend van woede. „Neem je je woord terug, hond, of ik wurg je!” en zonder een woord meer te uiten was hij hem om zijn hals gesprongen. Een

worsteling op leven en dood ontstond. De jager werd door zijn tegenstander tegen den gedrukt; het geweer gleed van zijn schouder; aan een tak is waarschijnlijk de haar afgegaan — het schot knalde — de om den hals van den jager saamgeknepen vingers laten los — vreeselijk wijd spalkt Hans zijn oogen open — zijn knieën knikken — voorover stort hij neer en is dood. — Langen tijd stond de jager als verward daar, zijn handen tegen zijn slapen gedrukt. Eindelijk bukte hij, en onderzocht den doode. Het leven was geweken. Toen greep de vrees hem aan. Ontzet zocht de jager zijn woning beneden in het dal op, daar nam hij wat munitie bijeen, nam zijn geld, en van dat oogenblik af aan was hij verdwenen. Ver in de Alpen zwierf hij rond; alleen wanneer de honger hem ertoe dreef, zocht hij een herdershut op en verschrikte door zijn wild, schuw gelaat de herderin.

Maar een onverklaarbare maot dreef hem steeds weer terug naar zijn dal, en nooit vond hij den moed, zichzelf aan te melden en te trachten zijn onschuld te bewijzen.

Zoo zat hij daar dan op het kleine bankje en keek somber in de diepte. Plotseling hoorde hij lichte schreden achter zich en een stem sprak: „Zoo, Joseph! Dag! Waar kom je vandaan? Ben je uit het graf opgestaan?”

Christl stond voor den jager en keek hem lachend aan.

In de eerste verrassing sprong Joseph overeind, alsof hij vluchten wilde, toen hij echter het lachende gezicht van het meisje zag, dat hij zoo oneindig liefhad, zonk hij voor haar op de knieën en weende bitter. Hij bemerkte niet het wilde flikkeren in de oogen van het waanzinnige meisje, hij zag alleen maar haar gestalte, haar lief gezicht, hij meende een engel te zien, die de Hemel hem gezonden had om hem te troosten.

Christl ging op de kleine, lage bank aan den rand van den

Het land van de middernachtzon.
De groote waterval tusschen Eide en Vossevangen.

afgrond zitten en stelde den jager gerust met hartelijke, lieve woordjes.

„Hou je van mij, Joseph, hou je van mij?”

„O, ja! Christl! Meer dan van alles ter wereld.”

„Je moet nog veel meer van mij houden!”

„Zeker, Christl,” antwoordde Joseph, en hij keek haar verwonderd aan. „Mijn liefde is grooter dan de heele wereld!”

„Nog meer, nog veel meer!” schreeuwde het meisje.

„Grooter dan hemel en aarde, dan sterren, zon en maan. Er is niets grooters dan mijn liefde, Christl!”

Zachtjes had het meisje met allebei haar handen over het haar van den jager gestreken. Haar lippen beefden van opwindung, haar oogen fonkelden als van een kat, en haar stem was schor. Langzaam liet zij haar handen over het achterhoofd van den jongeling glijden, dan krauwden zich haar vingers om zijn hals, diep boorde zij haar beide duimen in zijn keel, en het was daarbij alsof zij een bovenmenselijke kracht bezat.

„Er is niets zoo groot als jouw liefde, zeg je, er is niets grooters, leugenaar, leugenaar! Mijn haat is honderdduizendmaal grooter!”

„Hans! Hans! Nu rekenen wij af!” Met de kracht van den waanzin tilde zij den man op, een duw, de vingers lieten los, met een rochelend geluid wierp de half-gewurgde zijn beide armen in de hoogte, wankelde en stortte ruggelings in de diepte.

Ver voorover gebogen stond daar de waanzinnige en lusterde lang, lang. Toen wierp zij haar beide armen juichend in de hoogte en een luide vreugde-kreet klonk door de bergen.

Het meisje werd krankzinnig en stierf spoedig daarna.

Aan den denneboom nagelde men de beide martelaren, en ieder jaar maak ik een bedevaart naar het eenzame dal en probeer den ouden Grüber-boer en zijn vrouw te troosten zoo goed ik het vermag.

Vrij naar 'het Duitsch.

LADY BESSINGHAM'S HALSSNOER

door C. REGINALD HOWLES

Ik weet niet, hoe jij er over denkt, Jack," zei ik, „maar ik ga naar bed."

Wij waren zoo juist thuisgekomen van een criant-vervelende première en stonden nog in de hall, waar Wilberforce, de butler onze jassen en hoeden in ontvangst nam.

„Wat een landelijke neigingen, Reggie," zei mijn vriend Roxton spottend. „'t Is pas half twaalf en je hebt niet eens de avondbladen gelezen."

„Nee, Goddank niet; die zouden mij na zoo'n avond wat zwaar op de maag liggen."

„Wel, zooals je wilt, my boy; 't is wellicht onnoodig, je er aan te herinneren, dat Wilberforce den laatsten tijd een waarlijk fabelachtig talent heeft ontwikkeld voor het men-gen van streelende grogs?"

„Volkomen onnoodig, Jack," antwoordde ik ironisch, „een streelende grog is het laatste, waar ik op dit oogenblik naar verlang."

Eerlijk gezegd, kostte deze bewering mij wel eenige moeite, maar ik achtte het niet raadzaam, voor een dergelijk argument te zwichten en wenschte mijn vriend aangename lectuur en goeden nacht.

Ik sliep dadelijk en was in het midden van een fantastischen droom, toen ik op vrij onzachte wijze gewekt werd door Roxton, die met een beminnelijken glimlach op den rand van mijn bed zat.

„Verbazend jammer, dat wij samen werken, Reggie," zei hij ironisch; „een nachtelijk bezoek bij zoo'n benijdenswaardig vasten slaper, zou ongetwijfeld de moeite loonen."

„Ik hoop niet, Jack," zei ik met geforceerde kalmte, „dat je mij in het holst van den nacht hebt gewekt, om tot mikpunt te dienen van je misplaatste geestigheden, want ik..."

„Maak je niet kwaad, beste jongen. Nog nooit heeft iemand geest geput uit een gloeienden grog. Neen, ik kom je een paar interessante nieuwtjes uit de hooge kringen meedeelen, die ik in het avondblad gevonden heb."

„Waarlijk Jack," begon ik, „dat gaat..."

„Voorerst," vervolgde hij onverstoort, „is Jackson Parter van een langdurige reis naar Zuid-Afrika teruggekeerd."

„Wat voor den duivel kan mij Jackson Parter schelen! De naam doet mij denken aan een ouden, corpulenten kruidenier, die een paar ton verdiend heeft met 't wegen van stroop en krenten."

„Je hebt de nachtmerrie, Reggie! Prijs jezelf gelukkig, dat ik je bijtijds gewekt heb. Jackson Parter is een slanke jongeman van 35 jaar en directeur van de grootste juweliersfirma uit Bond-street. Hij is de eenige, die een snoer zwarte parels weet te plaatsen tegen den fabelachtigen prijs, dien het waard is en wat méér zegt, — speciaal voor ons — hij onthoudt zich daarbij van indiscrete vragen, de herkomst betreffende."

„Wat voor nut heeft dat bij alle goden voor ons? Hebben wij soms een zwart parelsnoer?"

„Helaas neen, Reggie," antwoordde Roxton zelvend, „maar Lady Bessingham is zoo gelukkig."

„Wel?"

„Wel, my dear boy, dit brengt ons tot het tweede nieuwsbericht. Lord en Lady Bessingham geven hedenavond een schitterende soiree in hun woning in Merlikoff-Avenue. Ter gelegenheid daarvan bevindt zich het fameuze halssnoer voor één nacht buiten de safe-deposit-kelders van Gilbert's Bank."

„Ah! Nu begrijp ik, waarom ik op dit goddeloos uur uit den slaap gehaald moest worden. Maar aangezien ten huize van Lady Bessingham de brillante soirées zoo talrijk zijn als

EEN FRANSCH KUNSTENAAR MET ZIJN WERK IN ONS LAND.

De Parijsche kunstschilder met den Hollandschen naam Georges van Houten exposeert in een der zalen van Hirsch & Cie. te Amsterdam, een dertigtal van zijn doeken, waarvan wij op deze pagina er drie reproduceeren. Georges van Houten is een talentvol jong artist, wiens werk, tintelend van l'esprit gaulois, een schoone belofte voor de toekomst inhoudt. Hierboven: een huwelijksplechtigheid in de Madeleine te Parijs.

violtjes in Maart, geloof ik, dat we nog gelegenheid te over zullen hebben, om ons dat halssnoer te verschaffen, zoodat je mij..."

„Was het maar waar, Reggie! Maar ik moet je wreed teleurstellen. Want het derde en laatste bericht zegt, dat Lord en Lady Bessingham overmorgen vertrekken op een reis om de wereld."

Ik uitte een hartgrondige verwensching. „We moeten er dus nu nog op uit?"

„Er zal wel niets anders opzitten, old fellow," zei Roxton met sombere stem. Maar zijn oogen tintelden van vreugde

EEN FRANSCH KUNSTENAAR MET ZIJN WERK IN ONS LAND.

Georges van Houten. — De Bar Pannier in de Moulin Rouge te Parijs.

bij het vooruitzicht en daaruit begreep ik, dat er inderdaad niets anders op zat.

Twintig minuten later klonken onze passen hol over het plaveisel en sneed de gure Octoberwind ons in 't gezicht. Hoewel ik inwendig mijn noodlot vervloekte, wist ik bij ondervinding, dat het 't beste was, bonne mine à mauvais jeu te maken en informeerde dus belangstellend, of Roxton in dien korten tijd al een volledig plan had opgemaakt.

Een medelijdend lachje was het eerste antwoord. „M'n beste jongen," zei hij toen, „zoodra ik van het bestaan van Lady Bessingham's halssnoer afwist — en dat zal nu minstens drie maanden geleden zijn — heb ik reeds een uitgebreid weloverwogen en in finesses bestudeerd plan samengesteld. Ik heb alleen op deze bijzonder gunstige conjunctuur gewacht om het ten uitvoer te brengen."

EEN FRANSCH KUNSTENAAR MET ZIJN WERK IN ONS LAND.
Georges van Houten. — Mannequins in de paskamer van den Parijschen damestailleur Poiret.

Ik maakte mij kwaad; ik was nu eenmaal in een ongemakkelijke stemming en geneigd mij aan het minste te ergeren.

„Waarom toch altijd die vervloekte geheimzinnigheid?" viel ik uit. „Zelden weet ik ook maar een uur te voren, dat er iets op til is en wanneer je er dan eindelijk wel mee voor den dag moet komen, worden mij nog stelselmatig alle bijzonderheden onthouden."

Roxton lachte... „Ja, Reggie, 't zou mij welbeschouwd ook niet bevallen. Maar dat is nu eenmaal 'n kleine hebbelijkheid van mij..."

„Een groote onhebbelijkheid zou minder euphemistisch, maar dichter bij de waarheid zijn," viel ik hem in de rede. „Je moet toegeven Jack, dat het een twijfelachtig genoeg is, straten ver door deze hondsche temperatuur gesleept te worden op 'dit uur van den nacht. En dan nog niet eens te weten, wat je eigenlijk te wachten staat, is in hoogen mate irriterend."

„Je hebt gelijk, my boy. Maar troost je; als deze coup gelukt, gaan wij morgen voor een maand naar de Riviera."

En dit was alles. Geen woord kon ik meer uit hem krijgen, tot we in een eenzame, onaanzienlijke straat voor een leeg huis stilhielden.

Met de weergalooze behendigheid, die ik steeds weer in hem bewonderde, opende hij de deur en trok mij in het duister van de vestibule. Bij het licht van zijn sigaret zag hij op zijn horloge.

„Half twee! Nog 'n beetje vroeg, Reggie." En doodbedaard zette hij zich neer op een der onderste treden van de trap.

Het werd mij nu toch wel 'n beetje al te erg. Wat moesten we in dit verlaten huis doen? En hoe kwam hij er toe, mij nog verder te prikkelen, door onder de gegeven omstandigheden van „vroeg" te spreken?

„Jack!" zei ik, „ik blijf geen minuut langer, als je mij niet onmiddellijk..."

„Maar natuurlijk, old boy! Kom hier naast mij zitten en steek een Tanagra op, dan zal ik je kwaad humeur trachten te bezweren."

Ik gaf, hoewel met tegenzin, aan zijn uitnoodiging gevolg en wachtte.

„Je weet Reggie, dat ik slechts bij uitzondering de methode der slaapwandelaars volg. Maar hier kan 't nu eenmaal niet anders. We zullen onze joyeuse entrée via de daken moeten doen, en dit leege huis lijkt mij een voortreffelijk uitgangspunt."

Ik bromde iets onverstaanbaars; de expeditie werd er waarlijk niet aantrekkelijker door. „H'm. Maar als we er eenmaal zijn, wat dan?"

„Wel, we zullen ongeveer om twee uur arriveeren. Als er dan nog gasten zijn, zal Lady Bessingham zich toch in elk geval reeds teruggetrokken hebben en zal het parelsnoer in de verborgen muur-safe zijn weggesloten."

„Verborgen! Weet je, waar?"

„De juiste plek weet ik niet Reggie, maar toon mij een Engelschman, die de verleiding weerstaan kan, zijn safe in de bibliotheek aan te brengen."

„Inderdaad. Als je dat zeker weet, behoef je gewoonlijk niet lang meer te zoeken. Maar die bibliotheek..."

„Ligt, eveneens traditie-getrouw, aan de achterzijde en heeft met een balkon uitzicht op den tuin."

Een tijd lang rookten wij in stilte; het scheen mij, dat ik nooit zoo lang over één sigaret gedaan had, maar eindelijk rees Roxton overeind en bij het licht van zijn electrische lantaarn bestegen wij de trappen van het stille huis. Op den zolder klommen wij met behulp van een oude kist zonder moeite door het dakraam en bevonden ons onder den lichtenden sterrenhemel, waarlangs kleine wolkjes snel voortjoegen.

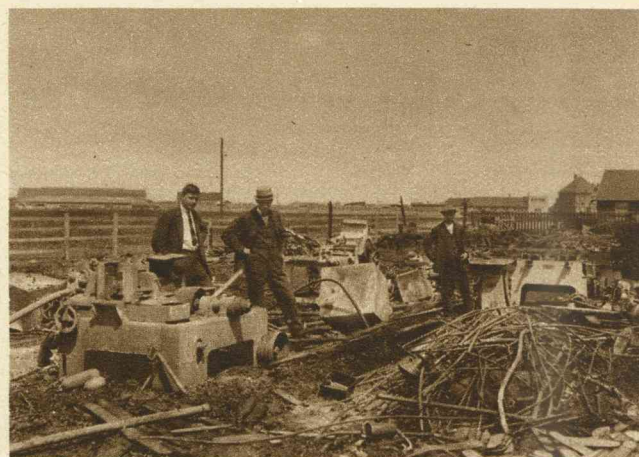
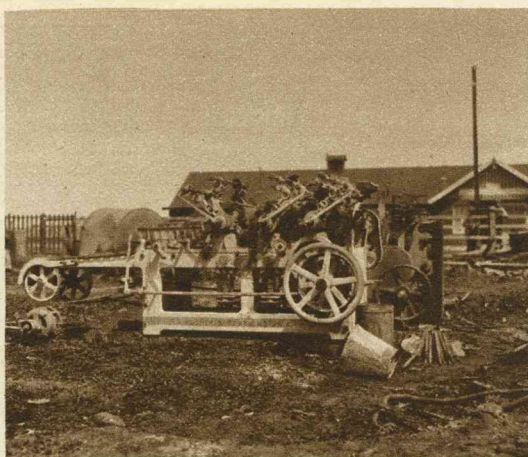
„Het is een onaangenaam-lichte nacht, Reggie. Dat noodzaakt ons, een omweg te maken en de goot langs de straatzijde te volgen."

Dit was mij niet recht duidelijk.

„'n Zuiver-psychologische kwestie, beste jongen," doceerde Roxton op mijn vraag. „Wanneer vanuit de overliggende huizenrij toevallig iemand uit het raam kijkt als wij passeeren en ons ziet, dan zijn we verloren. Maar, als iemand aan den straatkant aan het raam staat, kijkt hij gewoonlijk naar beneden, terwijl iemand aan de achterzijde naar boven zal zien, omdat hij in 't duister beneden toch niets kan onderscheiden."

(Wordt vervolgd).

WAT IN BINNEN- EN BUITENLAND GEBEURD IS

Zware brand aan de overzijde van het IJ.

Dinsdagavond 30 Mei brak een zware brand uit in de fabrieksgebouwen van de N.V. Van Leer's fabrieken aan de overzijde van het IJ te Amsterdam. De foto's die wij hierboven reproduceeren, geven een uitstekend idee van de aangerichte verwoesting. Al wat brandbaar was, is totaal verdwenen.

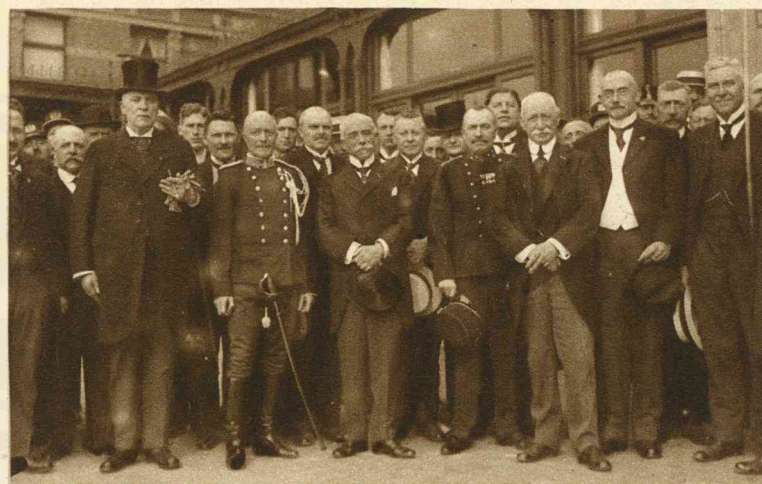
Tentoonstelling Leidsche Geitenfokvereniging.

Dén tweeden Pinksterdag hield de Leidsche Geitenfokvereniging op het terrein naast Zomerzorg een goed-geslaagde tentoonstelling, waarvan wij hierboven een foto geven.

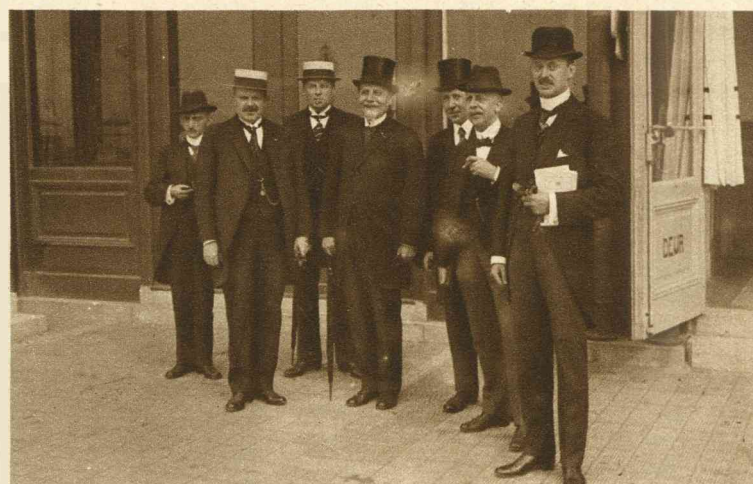
Engelsche Journalisten in ons land.

Op 't oogenblik brengt een groep Engelsche journalisten een bezoek aan ons land. Wij kiekten het gezelschap vóór het Stadhuis te Vlissingen.

De politie-tentoonstelling te Scheveningen.

Vrijdag 2 Juni had te Scheveningen in het Kurhaus de officiële opening plaats der Politie-tentoonstelling. Wij geven hiernaast (links en rechts) de vooraanstaande personen op het gebied van justitie en politie, die bij de opening tegenwoordig waren.

De politie-tentoonstelling te Scheveningen.

Links: een overzicht der Tentoonstelling. Rechts: Een politieman uit lang vervlogen dagen.

VOOR ONZE HUISMOEDERS

Nuttige Wenken.

Indien ge uw hand of voet verstuikt hebt, houdt ze dan 15 à 20 minuten in het water, zoo heet als ge het kunt uithouden. In gewone gevallen zal de pijn bijna geheel ophouden.

Vochtige vertrekken ventileere men het liefst 's morgens tusschen zeven en elf uur, daar dan de lucht het droogst is. Dit zelfde geldt voor kelders, daar deze meestal vochtig zijn.

Vlekken uit lichte stoffen verwijdere men met een lauw zeepsop van Sunlightzeep; vlekken uit donkere stoffen behandelde men met zeepsop van houtzeep.

Petroleumvlekken uit stoffen verdwijnen vanzelf, daar petroleum op den duur verdampt. Men kan de verdamping in de hand werken, door een grauw papier over de stof te leggen en ze met een warm strijkijzer op te strijken.

Sponsen moeten zoo min mogelijk met heet zeepwater in aanraking komen, daar ze daarvan vettig worden en gemakkelijk kapot gaan.

Vlekken in zilver kan men verwijderen met ammonia, of door het zilver gedurende eenige uren te leggen in een papje van ammonia met krijt.

Gevernist koper moet men met een zachten doek afwrijven en als het erg vuil is, met een weinig witte was opwrijven.

Vergulde voorwerpen mag men alleen met zachte doeken afwrijven.

Aan visch kan men den gronderigen smaak ontnemen door een zwarte broodkorst er met mee te koken, of door de schoongemaakte visch verscheidene uren in met zout en zemelen vermengd water te leggen. Een goed middel is ook, bij het schoonmaken de kieuwen weg te nemen.

Te zout vleesch kan men van zout ontdoen door bij de pekel wat suiker — $\frac{1}{2}$ K.G. op 50 K.G. vleesch — te doen. Het vleesch wordt dan ook opmerkelijk malscher.

De wijze van slachten oefent op de waarde en de duurzaamheid van het vleesch grooten invloed uit. Hoe sneller de dood intreedt, hoe beter en duurzamer het vleesch is.

De nieuwste mode.

Een Parijsche schoone gekleed naar de laatste mode van de ville lumière.

Peterselie, snijlook, uien, enz. kan men, door ze in te maken, ook 's winters gebruiken. Men hakt ze grof en maakt ze in potten met belastbare deksels, zooals groenten, in.

Kleine gaten in gummi kan men gemakkelijk dicht maken, door ze te bestrijken met dikke terpentijnolie.

Recepten.

Zandkoekjes.

Benoodigd: 200 gram bloem; 200 gram boter; 80 gram poedersuiker; $\frac{1}{2}$ theelepeltje zout.

Bereiding: Alle ingrediënten doorenmengen; het deeg luchtig uitrollen en met een uitsteekvormpje koekjes ervan steken. Deze op een bakblik goudgeel bakken.

Appelbeignets.

Benoodigd: 300 gram bloem, $\frac{1}{2}$ flesch bier, 10 à 12 zure appels, wat zout, een pannetje met frituurvet.

Bereiding: De appels worden gewasschen, geboord, geschild en in schijven gesneden. De bloem wordt met het bier tot een vrij dik beslag aangemaakt; hierin worden de schijven gedompeld en als ze geheel met het deeg bedekt zijn, worden ze in het vet, dat zoo heet gemaakt is, dat er een blauwe damp afkomt, gebakken. Daarna worden ze op een grauw papier gelegd om uit te druipen en warm, met suiker bestrooid, rondgediend.

Op dezelfde wijze kan men ook abrikozen- en bananen beignets bakken. De gedroogde abrikozen worden een nacht in koud water met suiker geweekt en moeten, vóór ze gebruikt worden, op een vergiet uitdruipen.

Warme hamsandwiches.

Benoodigd: 100 Gr. ham, 15 Gr. boter, een halve theelepel mosterd, wat peper en zout, ongeveer zestien geroosterde stukjes brood van gelijken vorm.

Bereiding: Men maalt of hakt de ham fijn, mengt ze met de boter, den mosterd, de peper en het zout en maakt het mengsel door en door heet. Dan legt men op acht van de warme geroosterde stukjes brood telkens een achtste deel van het heete mengsel; legt vlug op elk broodje een tweede, precies daarop passend sneetje toast en drukt dan beide stevig op elkander.

Men moet de broodjes onmiddellijk nadat ze gemaakt zijn presenteren.

VOOR DE JEUGD

DE ZWARTE ELFEN.

Toen jonkvrouw Raghilda in het huwelijk trad met ridder Sigward, gaf haar moeder haar een wonderschoon kristal ten geschenke, die straalde als een diamant en zoo groot was als de vlakke hand.

„Eenmaal, toen je nog heel klein was,” zei ze, „zat je in den tuin op mijn schoot, toen een oude vrouw, die ik te voren nooit gezien had, plotseling voor mij stond, zonder dat ik wist vanwaar zij kwam. Zij lachte met haar rimpelig gezicht vriendelijk tegen mij en wees met haar stok op den grond. „Ziet ge wat daar ligt?” vroeg zij. Ik bukte en raapte een kristal op, zoo groot als een erwte, die in de zon schitterde als een edelsteen.

„Bewaar dezen steen,” ging de oude voort, „en als de kleine in het huwelijk treedt, geef het haar dan. Zij moet het voor haar huis in de aarde begraven, met de vlakke zijde naar boven, dan zal hij alle kleine bronnen tot zich trekken, die zich zullen verzamelen, tot zij eindelijk als een machtige straal uit de aarde springen, die alle velden besproeien en vruchtbaar maken zal.” Daarop verdween de vrouw en ik bewaarde den steen zorgvuldig en het wonderbaarlijkste is, dat hij groeide evenals jij zelf en nu zoo groot en schitterend geworden is.”

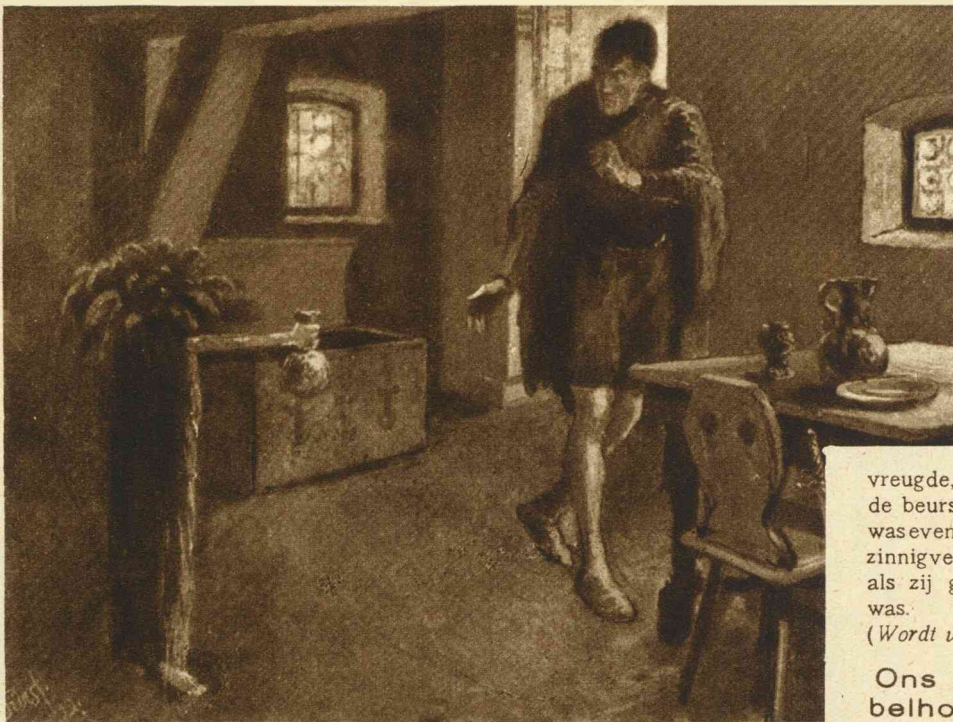
Raghilda was zeer verheugd over de kostbare gift en denzelfden dag, dat zij met haar man den slotburg betrad, begroef zij den steen op den burghof, tusschen de twee groote eiken die aan weerszijde van den ingang stonden.

En van nu aan hoorde men een druppelen en sie-

peren en na korten tijd schoot een waterstraal uit de aarde, die zich tot een beek vormde. Aan den oever van de beek, bloeiden de prachtigste bloemen, het koren groeide weliger en de vruchten werden daar grooter en sappiger dan waar

ook. En ridder Sigward was het gelukkigste als hij bij zijn jonge vrouw zitten kon.

Maar zijn vrienden en bureu zochten hem op en de groote burgzaal weerklonk van het geluid van feesten en drink-

„Ridder Sigward,” zei de kleine elf, „hier is goud, dat ge nodig hebt.”

partijen. Er werd gezongen, wijn gedronken en gedobbeld en het was nog geen jaar na den trouwdag, dat Raghilda bemerkte dat haar man liever het gezelschap van zijn vrienden dan van haar zocht.

En nu wilde het ongeluk, dat de ridder al zijn geld bij het dobbelspel verloor. Hij verloor zijn graan uit de voorraadschuren, zijn vee uit de stallen en toen hij eindelijk niets meer bezat, ging hij zijn kasteel door en zocht in alle kisten en kasten of er nog iets van waarde in te vinden was. Doch alles te vergeefs! Woedend wierp hij de laatste kist met zoo'n slag dicht, dat het door het geheele kasteel dreunde.

Daar zag hij plotseling een kleine vreemde gedaante met koolzwarte oogen en een geweldigen haarbos op het hoofd voor zich staan. De gedaante was gekleed in zwarte

krip en hield een lederen buidel in de hand. De ridder deinsde van schrik terug, doch bemerkte, dat het een der zwarte elfen was, die in de omgeving huisden.

„Ridder Sigward,” zei de kleine elf, „hier is goud, dat ge nodig hebt. Deze beurs zal zoolang ge aan de speeltafel zit steeds met goud gevuld zijn en die wil ik u geven, als gij mij daarvoor iets anders geeft.”

„Wat wilt ge hebben?” vroeg de ridder.

„Geef mij het kristal, dat uw gemalin als bruidsgeschenk gekregen heeft,” antwoordde de elf. „Als de kleine bron naar het rijk der zwarte elfen afgeleid wordt, zal het daar even mooi worden als hierboven.”

De ridder aarzelde. Het kristal was het eigendom van zijn vrouw en had hem veel nut bewezen. Geld had hij er echter nimmer door gekregen. Veel beter zou hij dus een beurs met goud kunnen gebruiken, die steeds vol bleef.

„Geef hier de beurs,” zei hij, „en neem het kristal.”

De zwarte elf deed een lichtsprong van

vreugde, wierp de beurs neer en was evengeheimzinnig verdwenen als zij gekomen was.

(Wordt vervolgd).

Ons Babbelhoekje.

Nelly Overkerk. — Je kent zeker de geschiedenis van Simson wel en weet wat hij antwoorde, toen de Filistijnen zijn raadsel raden hadden. Lees anders Richteren 14:18 maar eens na. Dit als antwoord op het slot van je brief. Verder heb ik voor de schoonmaak zoo'n diep ontzag, dat ik je niet kwalijk neem, dat je zoo lang gewacht hebt. Over je vorigen brief ben ik niet content. Omdat de winst der weddenschap uit 25 zoenen bestond, behoeft je mij mijn aandeel niet te onthouden. Ik had me met de grootste heft wel vergenoegd!

OOM TOM.

Na korten tijd schoot een waterstraal uit de aarde.

DE ROOFSPIN

DOOR STEIN RIVERTON

GEAUTORISEERDE VERTALING VAN

Mevr. D. LOGEMAN-v. d. WILLIGEN.

12)

u moest „de roofspin” weten dat hij, Asbjörn Krag, haar te lijf wilde en niet Einar Falkenberg. Zodoende had hij waarschijnlijk een aanval verhinderd op dien weerloozen Falkenberg, maar daardoor zich zelf bloot gegeven. Wat echter noodzakelijk was geweest.

Plotseling dacht Krag aan de kennissen, die hij gisteren in de Regattaclub gemaakt had, o.a. aan den architect. Die dweept met Valentine, en had beloofd hem aan haar voor te stellen. Het was misschien maar het verstandigst om langs gewonen weg met haar in kennis te komen.

Krag haastte zich naar zijn private woning. In den tijd van een half uur was de detective verdwenen en stond de ernstige mijnningeneur weer in de kamer. Asbjörn Krag verstond de kunst van zich te verkleeden uitstekend.

Voor hij uitging zeide hij tegen zijn hospita dat hij in de Regattaclub was, als iemand naar hem vroeg. Hij wist dat de architect daar dineerde en hoopte hem daar te ontmoeten.

Het geluk diende hem want nauwelijks was de detective als Kvam, de mijnningeneur, de zaal in gekomen, of de vriendelijke, steeds glimlachende architect kwam op hem af.

„Hemel, wat heb ik vandaag naar u uitgekeken. Waar bent u in 's hemelsnaam geweest?”

„In Café Continental,” zeide Krag, zonder een spier te vertrekken.

„Ik heb Valentine gesproken.”

„De mooie weduwe, en —?”

„Zij moest alle bijzonderheden weten van de scène die er gisteren in de club gebeurd is.”

„Hoe is 't mogelijk dat dergelijke histories haar interesseeren!”

„Dat is heel eenvoudig,” antwoordde Bissen, „ik zeide u immers dat de Zweed een van haar grootste admirateurs is.”

„Dan speet het haar zeker wel, dat hij zich gisteren zoo vreeselijk gecompromiteerd heeft?”

„Geen kwestie van. Zoo is zij niet. Zij zeide dat zij al lang genoeg van hem had, maar nu eindelijk een goede reden had om hem de deur te wijzen.”

„Dadelijk overboord met hem dus,” mompelde Krag.

„Juist, maar nu zet zij alles op haren en snaren om u te ontmoeten.”

„Dat is niet mogelijk,” zeide Krag, met geveinsde verbazing. „Waarmee zou ik dat verdiend hebben?”

De architect sloeg hem vriendschappelijk op den schouder.

„Uw optreden van gisteren, waarde heer, heeft haar buitengewoon geïmponeerd. Meer dan eens heeft zij haar bewondering uitgesproken over de verstandige wijze waarop u opgetreden is. Ik heb haar beloofd dat ik een uitgezocht en allerintiemst diner zou geven en u uitnoodigen. We zullen maar onder ons viëren zijn: zij en haar vriend de ritmeester, u en ik. In het Grand Café, dat al verwittigd is. Wat zou u zeggen van morgenavond zeven uur?”

„Het zal me een groot genoegen zijn,” antwoordde Krag. „U noemde een ritmeester, is dat de man met wien men haar zoo dikwijls samen ziet?”

„Ja, een flinke vent. Een oude, deftige familie, maar heelemaal niet trotsch. Heel rijk ook. U komt dus?” — „Heel graag.”

Het gesprek kwam op iets anders en een half uur later verliet Kvam de zaal. Bissen bleef achter om te dineeren.

In gedachten verzonken liep Krag de trap af. Plotseling kwam iemand in een vaart de trap op. Hij liep hard tegen Krag aan en wilde voortstuiven zonder zijn excuses aan te bieden, waarop Krag hem verontwaardigd bij den schouder greep.

„Hallo,” riep hij, „wat moet dat beteekenen?”

Op hetzelfde oogenblik keek hij den man aan en schrikte.

Het was Einar.

Maar wat zag hij er uit!

Bleek als de dood met koud, nat zweet op het voorhoofd.

„Goddank dat ik u hier vind,” hijgde Einar, „ik heb als een gek naar u gezocht.”

Krag begreep dat er iets ernstigs gebeurd moest zijn. Hij nam Einar bij den arm en duwde een deur naar een kabinetje open, waar zij een oogenblik alleen konden zijn.

Einar viel dadelijk op een stoel neer en verborg het gelaat in de handen. De anders zoo sterke man was geheel verpletterd.

„Wat is er?” vroeg Krag.

Falkenberg antwoordde met woorden die Krag aan het rillen brachten:

„Zij heeft mij getroffen,” zeide Einar.

IX

De schaking.

Asbjörn Krag wachtte tot Einar eenigszins tot zich zelf gekomen was en vroeg toen:

„Wat is er gebeurd?”

„Zij heeft mij getroffen,” zeide Falkenberg. „Dat is alles.”

„In je zaken?”

„Neen.”

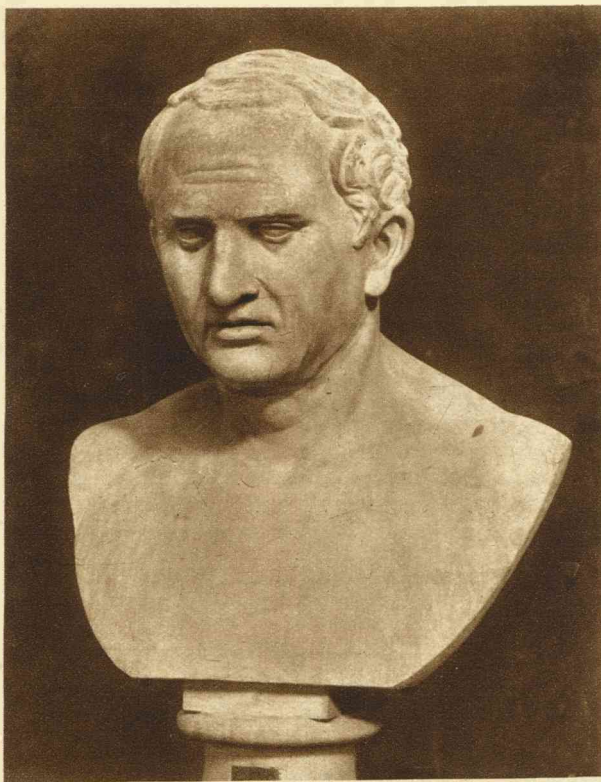
„Wat dan?”

Einar hief het hoofd op en riep:

„Ada is weg.”

„Wat zeg je daar, kerel,” riep Krag. „Heeft zij haar vermoord?”

BEROEMDE BEELDHOUWERKEN.

Cicero.

beroemd Romeinsch staatsman, redenaar en schrijver, geboren 106 v. Chr. en in 43 v. Chr. vermoord. Het hierboven gereproduceerde beeldhouwwerk bevindt zich in het Vaticaan te Rome.

„Neen.”

„Zij is dus verdwenen?”

„Ja.”

„Wanneer?”

„Gisterenavond.”

„Dan is er geen tijd te verliezen. Tracht je te beheerschen, vriend, anders kunnen we even goed dadelijk wel alle hoop opgeven.”

„Alles kon ik misschien verdragen,” zei Einar, „maar dit niet.”

Hij keek Krag aan.

„Kunt u haar redden? Kunt u mij haar teruggeven?”

„Ja,” antwoordde Krag kalm, „als u zich maar beheerscht. Ieder oogenblik is nu kostbaar.”

Hij belde en liet den knecht een rijtuig halen.

„Wanneer is het gebeurd?” vroeg Krag.

„Gisterenavond.”

„Maar gisterenavond was u immers bij haar?” „Zoodra ik haar verlaten had. Haar moeder kreeg een boodschap dat ik in een banketwinkel in de buurt wachtte en Ada nodig spreken moest. Zij wierp een avondmantel om en haastte zich weg en is niet teruggekomen.”

„Maar dat is verschrikkelijk,” mompelde de detective.

Hij begon onrustig de kamer op en neer te loopen. Zelfs voor den koelbloedigen Krag scheen de situatie zich thans gevaarlijk te ontwikkelen.

Intusschen kwam het rijtuig; de heeren stapten in en reden in de richting van Oslo op.

Toen zij in de kleine en eenvoudige maar uiterst

smaakvol ingerichte woning van de weduwe kwamen, vonden zij de arme vrouw in tranen badend.

Einar, die onderweg door Krag gekalmeerd was, troostte haar zoo goed hij kon.

Krag vroeg haar hoe laat haar dochter precies wegging.

„Ik had toevallig op de klok gekeken,” antwoordde Mevrouw Kjöning, „het was vijf minuten over elfven toen er op de deur geklopt werd en het meisje uit den banketwinkel om den hoek verscheen. Zij had een boodschap van meneer Falkenberg die Ada verzocht om dadelijk even te komen. U weet hoe het met verliefden gaat,” zeide zij, „ze hebben dikwijls geheimpjes te verhandelen samen, zoodat ik er niet het minste bezwaar in had, om Ada te laten gaan. Zij was opgewekt en zorgeloos toen zij haar mantel omsloeg en heenging. Toen zij na verloop van een half uur nog niet terug was, begon ik ongerust te worden. Ik wachtte nog een kwartier en ging toen zelf naar den winkel. Zij waren op het punt van te sluiten en vreeselijk verbaasd toen ik naar Ada vroeg. „Beste mevrouw,” zeide het meisje, „zij is al lang geleden weggereden.” Vol van de treurigste gedachten ging ik naar huis en had een slapelozen nacht. Vanochtend vroeg schreef ik een verwijtenden brief aan meneer Falkenberg en verzocht hem om mijn dochter terug te brengen. Toen kwam hij, nog veel meer verschrikt dan ik, aangestormd en zeide, dat hij niet om Ada gezonden had en nog veel minder met haar weggereden was. Ik heb heel den dag geweend en vind het toch zoo vreeselijk. Ik had dadelijk naar de politie willen gaan, maar Falkenberg wilde dat ik wachtte tot hij u gesproken had.”

Krag knikte.

„Meneer Falkenberg heeft goed gedaan,” zeide hij, „als ik u uw dochter niet terug kan bezorgen, kan niemand het.”

„Denkt u dat zij nog in leven is?” vroeg de moeder met de oogen vol tranen.

„Ik denk van wel.”

„Maar dan heeft zij het zeker vreeselijk gehad,” jammerde de moeder.

„Ik hoop dat zij goed behandeld is,” antwoordde Krag.

Einar stond op en keek Krag plotseling doodelijk verschrikt aan.

Krag vervolgde: „Zonder twijfel is 'dit het werk van Valentine, maar zij heeft zich zeker wel zoo goed gedekt, dat we alleen maar schade en schande zouden oogsten als we haar lieten arresteeren.”

„U vindt dus dat we er de politie niet in moeten mengen?”

„De politie moet er officieel alleen in zoover in gemengd worden, als mij heilzaam voorkomt.”

„Maar wat moeten we dan doen?” vroeg Einar wanhopend.

„We zullen Ada vinden,” antwoordde Krag.

„Dat is toch zeker niet meer dan een hoop?” vroeg Einar.

„Niet alleen hoop,” antwoordde Krag, „ik ben zeker dat ik haar vind.”

„Maar er zijn immers wel duizend plaatsen in Kristiania, waar men haar verstoppelen kan. Men kan haar bedwelmen, opsluiten...”

„Zij is niet in Kristiania,” antwoordde Krag.

„Niet in Kristiania?”

Krag zat in gedachten verdiept.

„Ik heb vandaag wat gedroogde modder van een automobieltiel geschraapt,” mompelde hij.

Einar scheen zich iets te herinneren.

„Ik heb jullie in een auto de markt over zien rijden,” zeide hij.

„Ja, dat was de auto van uw broer. In dien auto is Ada weggebracht.”

Einar vloog op en keek Krag verbaasd aan.

„Weet u dit dus allemaal?” riep hij. „Waarom arresteert u dan den eigenaar van den auto niet?”

Krag trok de schouders op.

„Omdat we absoluut geen bewijzen hebben,” bekende hij. „Als ik den eigenaar van den auto, dien Spaanschen senator, liet arresteeren, zou het eenige gevolg zijn dat wij hem een half uur later weer los moeten laten. Zoo lang we machteloos zijn, staat ons maar een ding te doen: Ada's verblijfplaats zelf te ontdekken en haar te bevrijden. Ik ben zeker dat het jonge meisje in een auto de stad uitgebracht is. Ik weet dat de auto vannacht tamelijk ver buiten de stad geweest is, en ik vermoed dat het niet moeilijk voor me zijn zal om uit te vinden waar die geweest is.”

De moeder kreeg weer hoop door Krag's optreden en vroeg:

„Hoe lang denkt u dat het duurt, eer ik mijn dochter weer zie?”

„Voor morgennacht één uur,” antwoordde Krag snel, „hoop ik dat u uw dochter weer terug hebt.”

(Wordt Vervolgd).

H. PANDER
& ZONEN

DEN HAAG **AMSTERDAM**
ROTTERDAM

TUINMEUBELN

VOOR

Grapjes.

Dolly: „Wim zegt, dat het wel den geheelen zomer zal duren om mij zwemmen te leeren.”

Doris: „Wie leert je?”

Dolly: „Wim.”

Dirk: „En ik vroeg je nog zoo, lieve, ons engagement voorloopig geheim te houden.”

Clara: Ik kan het heusch niet helpen. Die hatelijke Ellie zei, dat de reden, dat ik nog niet verloofd was, was, omdat nog geen enkele dwaas mij gevraagd had, en daarom vertelde ik, dat jij mij gevraagd had.”

Hij: Zou jij „ja” zeggen als ik je vroeg mij te huwen?”

Zij: „Zou jij mij vragen je te trouwen indien ik zei, dat ik „ja” zou zeggen als je mij vroeg mij te trouwen?”

Een Schot lag op sterven in een ziekenhuis.

De dokter vroeg hem, of hij iets wist, wat hem misschien goed zou doen.

„Ja,” zei de Schot, „ik zou nog eens graag een doedelzak hooren.”

De doedelzak-speler kwam en speelde een half uur voor hem. De Schot herstelde, maar alle andere patiënten, die Engelschen waren, stierven.

„Kellner!” zei de gast, „je sleept met je mouw door mijn soep.”

„t Geeft niets, mijnheer,” zei de kellner, „het is maar een oude jas.”

Allerlei Wetenswaardigs.

Mark Twain, de bekende amerikaansche schrijver, die van 1835 tot 1910 leefde, en die vooral beroemd is om zijn schetsen en zijn roman „Tom Sawyer”, woonde toen hij nog een jonge man was eenige maanden in Londen. De fiscus, toen al even begeerig naar „wild” als in onzen tijd, haastte hem een belastingbiljet te zenden.

Mark Twain zond het formulier aan koningin Victoria. In een begeleidend briefje deelde hij de vorstin mede, dat hij niet de eer had, tot hare onderdanen te behooren en dus niet in de termen viel, om belasting te betalen. De geestige schrijver bood de koningin zijn verontschuldiging aan, dat hij haar met deze particuliere aangelegenheid kwam lastig vallen, ofschoon hij niet het genoegen had, Hare Majesteit persoonlijk te kennen. „Wel,” aldus Mark Twain, „mocht ik onlangs uw zoon ontmoeten. Hij reed in een statiekoets naar de Sint Paul, en ik, wel, ik zat boven op een bus.”

Jaren later, toen Mark Twain zich door zijn werken een wereldreputatie had verworven, viel hem de eer te beurt, aan koning Edward te worden voorgesteld.

„Het doet mij bijzonder veel genoegen u weer eens te ontmoeten,” zei de vorst, terwijl hij den beroemden gast de hand toestak.

„Wéér te ontmoeten, Sire?” vroeg Mark Twain. „Ik...”

Maar voor hij verder kon praten zei de vorst lachend: „Mijn waarde heer, hebt gij onze eerste ontmoeting dan vergeten? Ik reed in een statiekoets naar den Sint Paul en gij, wel, gij zat boven op een bus.”

DE INVLOED DER ROODE KLEUR.

Léon Hutzman, die in de Vereenigde Staten een groote reputatie geniet als filosoof en psycholoog, heeft verklaard — volgens zijn beweren na een veeljarige ondervinding — dat echtgenooten van nerveuze en licht geraakte mannen geen schelle kleuren moeten kiezen voor haar toilet. Hij heeft n.l. geconstateerd, dat huiselijke twisten dan het hevigst waren, wanneer de vrouw des huizes in 't rood of helgroen gekleed was. Zelden komen er echter oneenigheden voor — en is er eens een ruzietje, dan draagt het een goedaardig karakter — indien de vrouw gekleed is in donkerblauw. Deze kleur schijnt zelfs de meest-geïrriteerde mannen te kalmeeren.

Parkwachter (een vriendelijke waarschuwing gevend): „U moet daar niet zitten mevrouw!”

Dame (onverstoorde): „Ik zit hier en blijf hier!”

GERAAS EN ONZE ZENUWEN.

Wij leven in een tijd, die zich vooral kenmerkt door gekker en geraas. Behalve dat dit onaangenaam is, vergt het ook veel van onze energie en zenuwen. Het leven dat auto's, machines enz. maken, blijkt meer van onze kracht te eischen, dan wij wel vermoeden.

Het z.g. „gewoon raken” aan geluiden blijkt bij nadere beschouwing een toestand van actieven weerstand te zijn. Wij weigeren te hooren, en hebben energie noodig voor dit proces.

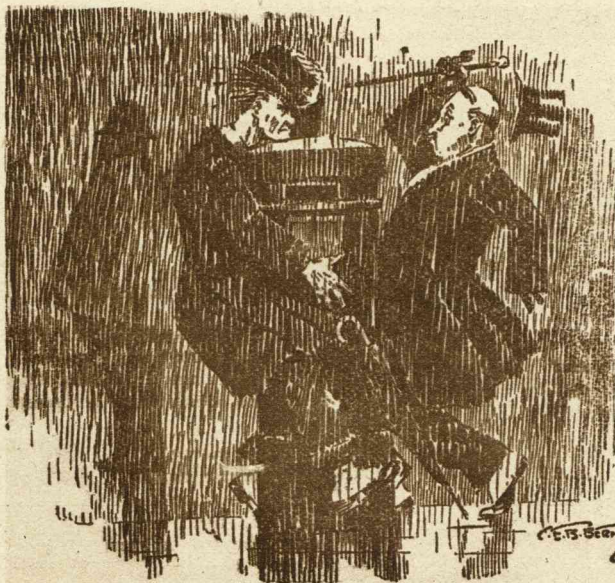
Er bestaan instrumenten, die de waarde benaderen van de hoeveelheid energie, die verspild wordt door het „niet willen hooren” van verschillende geluiden. Dat deze energie veel grooter is dan men zou denken, blijkt bij ziekte. De voorradige energie neemt dan af, men heeft niet meer de kracht „niet te hooren” en de geluiden van de ons omringende wereld kunnen wij niet meer verdragen.

Vele werkgevers zien in hoeveel energie nutteloos wordt verspild door geraas en dringen aan op een vermindering van geraas in het fabrieksleven. Dezelfde behoefte doet zich voelen in het kantoor-leven en ook tehuis. Tegenwoordig maken wij veel meer leven dan onze voorouders ooit hebben gemaakt, en wij zullen de straf voor onze zorgeloosheid moeten dragen.

De voorsteeken ervan vertoonen zich thans reeds in de kwaal van onze dagen de z.g. neurasthenie.

DE WALL-STREET.

Er is zeker geen straat zoo bekend als de Wall-street te New-York. En toch is zij maar 400 Meter lang.

Eerste voetganger (in den mist tegen een paal loopend): „Oh! Neem mij niet kwalijk.”

Tweede dito (tegen denzelfden paal botsend): „Heelemaal niet — het is mijn schuld!”

IEDEREEN

Dammen.

(Le Bavard)

PROBLEEM No. 20.

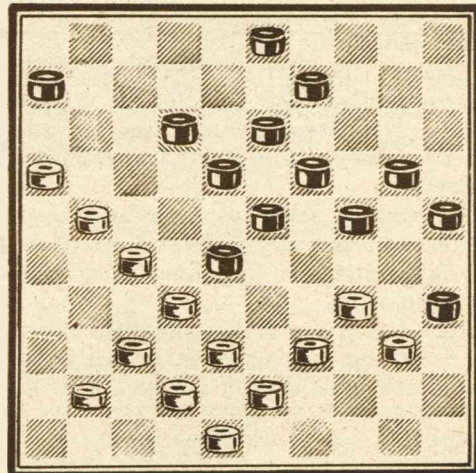
Auteur: Boissinot, Marseille.

Stand: Wit: 16, 21, 27, 32, 34, 37—43, en 48.

Zwart: 3, 6, 9, 12, 13, 18—20, 23—25, 28 en 35.

Wit begint en wint!

Zwart: 13.

Wit: 13.

OPLOSSING PROBLEEM No. 19.

Diagramstand in cijfers was:

Wit: 24, 27—30, 33, 37, 42, 46 en 48.

Zwart: 4, 9, 11—14, 16, 18, 21 en 36.

Wit wint door:

29—24, 48—42, 37 X 10, 47—41, 30—25, 25 X 3!!

(Zwart steeds gedwongen te slaan).

Een mooie gedachte.

DE MACHT VAN HET KLEINE.

Tot de levenskunst behoort ook de aanleiding tot de ontdekking van het kleinste — niet slechts tot de microscopische ontdekking in de natuur, maar in de eerste plaats tot het inzicht in de groote rol van het geringste doen en laten in de wereld der menschelijke betrekkingen en mensche-lijke gewoonten. De jeugd krijgt op deze wijze een inzicht in de concrete middelen en wegen, waardoor het zedelijk ideaal in het werkelijke leven vorm en gestalte kan aannemen en leert daardoor het groote in het kleine waardeeren en erkennen.

Dr. F. W. Foerster.

Denk telkens eens rustig na over de menschen, die u in 't vaarwater zitten en u ergeren; trek in gedachten eens partij voor hen; stel u hun goede eigenschappen voor oogen, dan zal het wel rustig in u worden en misschien zal dan ook de liefde komen, — evenals de hemel zich in de zee spiegelt, wanneer de golven kalm zijn geworden.

Dr. F. W. Foerster.

We moeten het onrecht, dat we op onzen weg zien, goed maken door hem, die het pleegt, een beteren weg te wijzen, waardoor we hem helpen een macht ten goede te worden.

R. W. Trine.

ODOL is als mondwater onontbeerlijk.

Liefhebbers van een tandpasta

wordt de ODOL-tandpasta in het volste vertrouwen aanbevolen. Zij reinigt voortreffelijk, maakt het tandvleesch krachtig, houdt de tanden gezond en voorkomt bovendien, bij dagelijksch gebruik, de leelijke verkleuring der tanden en het aanzetten van tandsteen. De smaak is heerlijk verfrisschend.

